PREVENCIÓ I ABORDATGE DE L'ABÚS SEXUAL INFANTIL EN EL MÓN DEL LLEURE

ORIENTACIONS I RECURSOS PEDAGÒGICS

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials i Famílies
Direcció General de Joventut

FUNDACIÓ VICKI BERNADET

PREVENCIÓ I ABORDATGE
DE L'ABÚS SEXUAL INFANTIL
EN EL MÓN DEL LLEURE

ORIENTACIONS I RECURSOS PEDAGÒGICS

ÍNDEX

1 **INTRODUCCIÓ**

- La prevenció i l'abordatge de l'abús sexual infantil: el perquè d'aquesta guia 4

2 **ACTIVITATS**

- **De 6 a 8 anys**
  - — Expliquem un conte: *LES CORTINES D'AIRE* 6
  - — ELS SECRETS. Dinàmica: TRIA LA TEVA AVENTURA 8
  - — LA INTIMITAT. Dinàmica: EL MURAL DE LA INTIMITAT 10
- **De 8 a 10 anys**
  - — Ens expressem: CONFIANÇA EN XARXA 12
  - — ELS ABUSOS DE CONFIANÇA. Dinàmica: FEM TEATRE 14
  - — LES PERSONES DE CONFIANÇA. Dinàmica: PENSEM-HI 16
- **De 10 a 12 anys**
  - — Posem límits: SOM PROTAGONISTES 18
  - — ELS LÍMITS DEL PROPI COS. Dinàmica: CREEM UN CÒMIC 20
  - — LES NOVES TECNOLOGIES. Dinàmica: RESOLEM PROBLEMES 22
- **De 12 a 14 anys**
  - — Estem atents: NO PASSO DE TOT 24
  - — DEMANAR AJUDA. Dinàmica: ANALITZEM CASOS 26
  - — TIPUS DE MALTRACTAMENT. Dinàmica: DEFINIM CONCEPTES 28
- **De 14 a 16 anys**
  - — Fem un videofòrum: *LAS VIDAS DE GRACE* 30
  - — L'EMPATIA. Dinàmica: AFICIONS QUE ENS UNEIXEN 32
  - — L'AUTOESTIMA. Dinàmica: OCELLS DINS LA GÀBIA 34

3 **EINES**

- L'actuació dels monitors del lleure 36
- Adreces i telèfons d'interès 37

4 **RECURSOS**

- Conte i fitxes d'activitat 38

INTRODUCCIÓ

LA PREVENCIÓ I L'ABORDATGE DE L'ABÚS SEXUAL INFANTIL: EL PERQUÈ D'AQUESTA GUIA

Què pretén aquesta guia?

Les estadístiques indiquen que un de cada cinc infants o adolescents serà víctima d'abús sexual com a mínim un cop abans dels 17 anys. Entre el 80% i el 85% dels casos succeiran en l'àmbit intrafamiliar i l'entorn de confiança. El 90% dels casos no ho diran durant la infància, ni tindran a prop adults preparats per detectar-ho. El 60% de les víctimes no rebrà ajuda; tampoc en la vida adulta. Podem canviar aquestes estadístiques, malgrat tot.

Aquesta guia d'activitats pretén contribuir a aquest canvi, dotant d'eines de prevenció els monitors i monitores de l'àmbit del lleure, perquè puguin incloure la temàtica de l'abús sexual infantil en les seves activitats i, d'aquesta manera, ajudar a protegir adequadament els infants i adolescents.

Què és l'abús sexual infantil?

L'abús sexual infantil és un abús de poder que es dona quan una persona utilitza un infant o adolescent com a objecte sexual. No es tracta únicament d'accions amb contacte físic, ja que hi pot haver situacions d'abús en què aquest no existeix. Consisteix, doncs, a demanar a l'infant que presenciï o participi en activitats per a les quals no està preparat per donar consentiment.

Aquesta demanda de participació fa que l'infant cregui que és còmplice de la situació, el que provoca que se senti culpable del que està passant. Com que no comprèn la situació i se'n sent culpable, sovint calla i no busca ajuda.

Com reconèixer-lo?

És important entendre que cada infant expressa una simptomatologia diferent i que, per tant, **no existeix una síndrome de l'infant o adolescent abusat.**

Els indicadors que poden ajudar a detectar una situació d'abús sexual infantil són molt variats i, a vegades, equívocs i contradictoris.

La clau de la detecció seria, davant d'una situació de canvi de comportament d'un infant o jove, pensar diferents possibilitats del que li pot estar passant, incloent-hi l'opció que estigui patint algun tipus de maltractament, com ara l'abús sexual infantil.

Com protegir els infants de l'abús sexual?

Cal passar de prevenir l'abús a protegir els infants. És important que el nen o la nena sàpiga que té dret a la seva intimitat, al seu espai i a ser afectuós o no. Que, faci el que faci, l'estimaran i que no s'ha de guanyar l'afecte accedint al que volen els altres.

És necessari que els adults que són referència per al nen o la nena siguin conscients que sovint l'infant no pot prevenir l'abús. Perquè ningú no li ha explicat què és, perquè les persones agressores saben com manipular-lo i perquè se li ha fet creure que cal ser afectuós amb els adults que ho demanin com a mostra d'educació.

L'infant no ha de desconfiar de tothom que se li acosta, però sí que ha de saber que ningú no té dret a controlar la seva vida. Per tant, quan una persona l'obliga a no explicar el que fa i a guardar secrets, és el moment de buscar adults de confiança per comentar el que està passant.

Els nens i adolescents han de tenir informació i formació sobre afectivitat i sexualitat, per poder posar nom, entendre les situacions que viuen i saber distingir entre aquelles que són adequades i les que poden ser nocives per al seu desenvolupament.

Per això, els infants han d'haver sentit a parlar de què significa un maltractament o un abús sexual i cal que sàpiguen que tenen dret a demanar ajuda si en algun moment se senten o s'han sentit tractats malament.

Per dotar els infants i joves d'estratègies d'autoprotecció, cal treballar aquests temes:

- Secrets bons i dolents
- Intimitat
- Confiança
- Límits
- Demanar ajuda
- Empatia
- Autoestima

ACTIVITATS

Expliquem un conte: *LES CORTINES D'AIRE*

Les cortines d'aire* és una història adreçada a nens i nenes de 6 a 8 anys que parla de:

- la importància de crear un clima de **confiança**,
- la necessitat de diferenciar entre **secrets bons i dolents** i
- el respecte a la **intimitat**.

És important que, abans d'explicar el conte, l'hàgiu llegit per entendre'l, assimilar-lo i adonar-vos del sentit i la importància del seu missatge. D'aquesta manera, podreu narrar-lo millor, transmetre'n els valors i captar l'atenció del grup.

Un cop explicat el conte, es proposen dues dinàmiques, de tipus pràctic, que permetran treballar amb el grup els conceptes clau de la història:

1. **ELS SECRETS** — Dinàmica: TRIA LA TEVA AVENTURA
2. **LA INTIMITAT** — Dinàmica: EL MURAL DE LA INTIMITAT

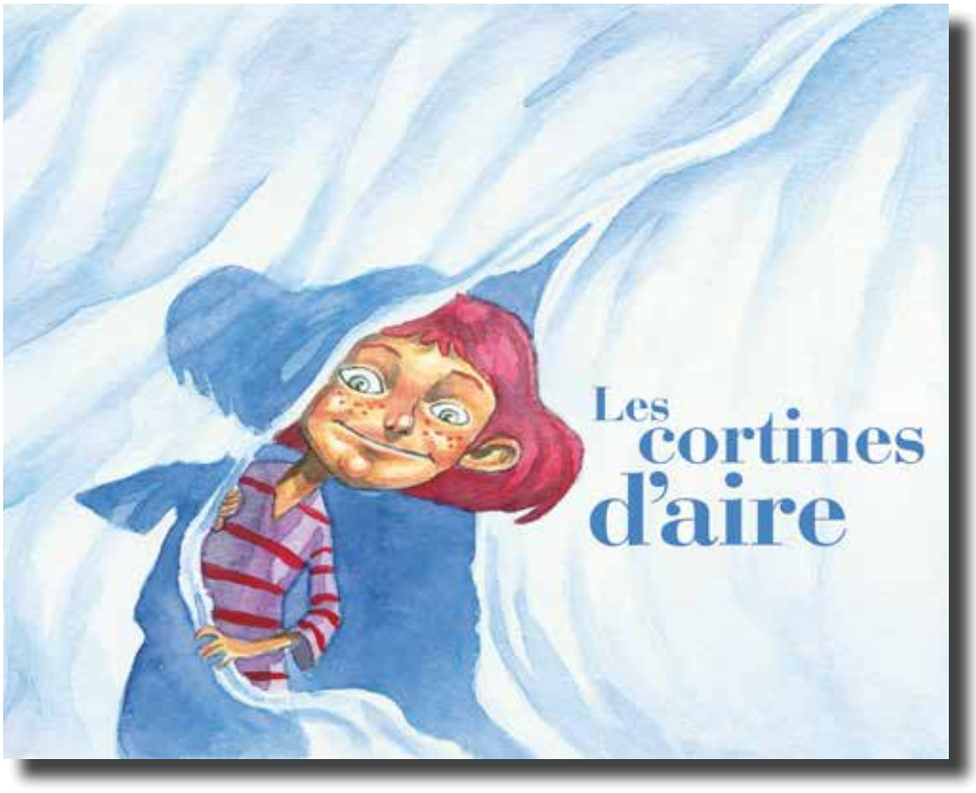

*Trobareu el conte ***Les cortines d'aire*** en l'apartat RECURSOS de les pàgines finals d'aquesta guia. R1

ABANS DE LLEGIR EL CONTE

- Com a activitat prèvia, podeu fer un joc amb els nens i les nenes que condueixi al silenci.
- Col·loqueu el grup en semicercle, fent-los seure en una sola fila i davant vostre, si l'espai ho permet. Podeu dibuixar un cercle amb guix a terra i demanar als infants que hi entrin com si fossin dins les "cortines d'aire" de què parla el conte. Això us ajudarà a motivar-los i a crear el clima de proximitat i confiança desitjat.

DURANT LA LECTURA

- En explicar el conte, convé que no tingueu pressa. Llegiu la història amb calma perquè es pugui seguir bé.
- Aneu mostrant les il·lustracions als infants. Els ajudarà a posar-se en la pell dels protagonistes i a seguir les escenes amb més facilitat.
- Feu servir una entonació adequada, no aixequeu massa la veu i eviteu llegir amb un posat afectat. Ser clars i directes serà la millor manera d'arribar als infants i de tractar temes importants amb senzillesa i normalitat.

DESPRÉS DE LLEGIR EL CONTE

- Parleu amb els nens i les nenes sobre la història que els heu explicat.
- Demaneu-los si tenen preguntes i tracteu de respondre-les entre tots. Si veieu que no en tenen o si els costa participar, podeu guiar la sessió amb qüestions com ara:

  — Què creieu que són "les cortines d'aire"? Per a què serveixen? Són cortines de veritat?
  — Ho expliqueu tot a tothom? Per què?
  — Què vol dir confiar? En qui confieu?
  — Alguna vegada heu hagut de guardar un secret? Com us heu sentit?
  — Quan teniu algun problema, què feu? A qui acudiu?
  — Qui són els vostres amics? Us ajuden en els moments difícils? Esteu disposats a ajudar-los?
  — Com us heu sentit dins "les cortines d'aire"?

ACTIVITATS

1 ELS SECRETS — Dinàmica: TRIA LA TEVA AVENTURA

Els secrets, entesos com l'opció de no explicar-ho tot a tothom, ajuden a preservar la intimitat i el respecte cap a un mateix i cap als altres.

Hi ha una creença molt generalitzada que mai i sota cap circumstància s'ha de trair la confiança que t'ha atorgat la persona que et confia un secret. Això, però, amaga un gran parany. La pregunta és: això sempre és així? En quins casos és important guardar un secret? I en quins cal explicar-lo?

Cal ajudar els nens i les nenes a diferenciar entre **secrets bons** o **confidències**, que fan bé i contribueixen al benestar personal, i **secrets dolents** o **silencis imposats**, que fan patir i generen malestar i inseguretat.

Factors de risc

- Convertir l'infant en còmplice d'un **secret** pot esdevenir un factor de risc que el deixi indefens i que li generi desconfiança i aïllament.
- És important treballar el secret, perquè hi ha implícits els conceptes de **confiança**, **amistat** i **respecte**. Quan se'n fa un mal ús, es poden produir abusos de confiança i de poder i crear situacions de risc i de desprotecció.

Factors de protecció

- "Daniela, la gent que t'estima sempre estarà orgullosa que hi confiïs."
  És important destacar la confiança com un element positiu i de seguretat per al nen. Afavoreix la creació de vincles i permet enfortir la **xarxa de protecció dels infants.**
- "Quan un secret et preocupa o et fa mal, sempre s'ha d'explicar, perquè la gent que t'estima et pugui ajudar."
  En aquest fragment del conte, la Daniela aprèn a diferenciar entre el **secret bo i el dolent**; és a dir, un secret deixa de ser un element de confiança quan es converteix en una càrrega que fa mal.
  El nen ha d'aprendre que pot explicar un secret quan n'és part implicada i quan ell mateix o algú altre n'està sortint perjudicat.

Objectius

- Diferenciar secret bo i secret dolent.
- Prendre consciència de la importància de trencar els silencis imposats per rebre ajuda i acabar amb una situació no desitjada.

Material

- Cartolines, retoladors i bolígrafs.

Durada

- 1 h aproximadament.

Descripció de la dinàmica

Es plantegen dues situacions diferents en què es demana que es guardi un secret:

- Primera situació:
  El meu cosí m'explica que prepararem una festa sorpresa per als avis per celebrar que fa 50 anys que es van conèixer i em demana que guardi el secret.
- Segona situació:
  Un nen de l'últim curs de l'escola ens exigeix cada dia que li donem l'esmorzar i ens amenaça de fer-nos mal si ho diem a algun professor o als pares.

Un cop plantejades les dues situacions, es demana als nens i les nenes que escriguin en una cartolina el secret que ells sí explicarien. Després, es llegeixen en veu alta i es pregunta per què n'han escollit un o l'altre.

Finalment, es parla amb els infants perquè decideixin quin dels dos és un **secret bo** i que, per tant, podem guardar, i quin és un **secret dolent** que ens fa mal i hem d'explicar perquè les persones que ens estimen ens puguin ajudar a solucionar-lo.

En definitiva, ningú no té dret a controlar-nos la vida amb amenaces. Quan aquest dret es vulnera, cal buscar adults de confiança per poder comentar el que està passant. Ells donaran valor a les paraules dels infants i podran posar les condicions perquè les situacions abusives no es repeteixin.

ACTIVITATS

2 LA INTIMITAT — Dinàmica: EL MURAL DE LA INTIMITAT

La intimitat implica proximitat, tant física com emocional, i un alt nivell de **complicitat**.

Tots tenim un espai íntim en què ens trobem segurs i en què només deixem entrar les persones amb qui ens trobem còmodes.

Factors de risc

- Quan sentim que es traspassa l'espai d'intimitat o no comuniquem els nostres límits, apareix la inseguretat i, tot sovint, la sensació que no estem fent el que és correcte. Sentim **vergonya**, entesa com el sentiment de no estar a l'altura del que s'espera de nosaltres, i experimenten la **culpa** de sentir-nos còmplices i utilitzats. Són sentiments, molt potents i paralitzants a la vegada, que determinen el silenci de l'infant.
- El desconeixement del dret a dir no dels nens i les nenes en referència al contacte físic —com ara petons, abraçades, pessigolles— i a d'altres àrees sovint té a veure amb l'educació que reben i els valors transmesos, que els confonen a l'hora de marcar els límits protectors.

Factors de protecció

- "—Però aquesta rodona és massa petita per jugar-hi a res... —es va lamentar la Mireia.
  —Mmm... Doncs hi entrarem per explicar-nos el que vulguem! —va respondre l'Oriol.
  —Això! I també hi posarem unes cortines d'aire perquè no ens escolti ningú! —va afegir la Daniela."
  És important potenciar la **creació d'espais propis** on els infants puguin desenvolupar la seva **identitat**, l'**autonomia** i la **seguretat en si mateixos**. Aquests espais de confiança augmenten l'autoestima.
- Aprendre a **posar límits** passa, en primer lloc, perquè l'infant conegui el dret que té a **dir no** quan viu situacions que l'incomoden.
- Cal transmetre'ls de forma clara aquest dret i que comprenguin que un no relacionat amb la preservació de la intimitat i amb el respecte al propi cos no és mai un gest de mala educació.
- Si aquests límits es vulneren, bé sigui perquè no ha aconseguit dir aquest no, bé sigui perquè no s'ha escoltat aquest no, l'infant no ha de sentir-se culpable: no n'és responsable.

Objectius

- Diferenciar les parts del cos íntimes de les públiques.
- Reconèixer diferents tipus d'expressions i conductes afectives.
- Prendre consciència del dret a decidir sobre el tipus de relació que volem establir amb les altres persones.

Material

- Una cartolina gran, revistes, tisores i cola.

Durada

- Una hora aproximadament.

Descripció de la dinàmica

L'activitat consisteix a fer un gran mural utilitzant imatges de diferents revistes. El mural ha de tenir tres seccions: 1) parts del cos privades, 2) parts del cos públiques i 3) expressions d'afecte.

Els infants hauran de buscar en revistes diferents imatges, retallar-les i enganxar-les a les seccions corresponents.

Un cop acabat el mural, podeu parlar amb el grup sobre: les parts del cos que són privades i que habitualment portem tapades, les diferents mostres d'afecte que fan les persones, la importància de decidir sobre el propi cos, el dret de negar-se a un contacte no desitjat, etc.

Parleu amb el grup sobre la importància de demanar ajuda quan ens trobem amb situacions difícils de resoldre.

Demaneu als infants que diguin el nom d'una persona amb qui poden comptar si necessiten ajuda, i que pensin en quins casos els podria ajudar i com contactar-hi.

També els podeu recordar el número de telèfon d'Infància Respòn (116 111) o d'altres recursos similars.

Ens expressem: CONFIANÇA EN XARXA

Confiança en xarxa és una proposta adreçada a nens i nenes de 8 a 10 anys que parla de:

- saber reconèixer les **situacions abusives**,
- diferenciar entre allò que ens **agrada** que ens facin i allò que ens **incomoda**,
- identificar les **persones de confiança** de l'entorn i
- reconèixer i exercitar el **dret a dir no** davant situacions abusives.

L'activitat **Confiança en xarxa** neix del programa **Paraules que fan xarxa** i posa l'ènfasi, d'una banda, en la capacitat d'**expressió** de les pròpies vivències i sensacions mitjançant la paraula, el gest, el dibuix... I, d'una altra, en el valor de construir **xarxes sòlides de seguretat i afecte** que procurin la sensació de protecció necessària als nens i les nenes.

Tothom ha de saber que té dret a ser tractat bé. És un dret que cal preservar. Pares, mestres, monitors... hem d'estar atents a les necessitats de cura, respecte, empatia i vinculació afectiva dels infants i a fer-hi front. L'activitat **Confiança en xarxa** vol vetllar perquè no falti mai la cobertura a aquestes necessitats.

Veureu que, en les pàgines següents, es proposen dues dinàmiques, de tipus pràctic, que permetran treballar amb el grup els conceptes clau següents:

1. **ELS ABUSOS DE CONFIANÇA** — Dinàmica: FEM TEATRE
2. **LES PERSONES DE CONFIANÇA** — Dinàmica: PENSEM-HI

ABANS DE LA SESSIÓ

- Primer, feu una ronda de noms. En funció del grup, proposeu el joc següent: feu una roda de noms, però demanant als nens i les nenes que facin alhora un gest sobre una cosa que els agradi molt fer i els faci sentir bé. Després, podeu fer una nova ronda en què facin un gest que representi quelcom que no els agradi fer i els faci sentir malament.

- Proposeu que es posin en fileres mirant-se els uns als altres. Doneu-los la consigna que mirin la persona que tenen al davant de forma relaxada i sense fer ganyotes. Demaneu-los que aguantin la mirada mig minut. Feu canviar de parella diferents vegades procurant que estiguin amb persones de diferent sexe, edat i nivell de confiança.

DURANT LA SESSIÓ

- Durant les sessions, convé que estigueu atents a les reaccions dels nens i les nenes per tal de detectar possibles senyals d'alerta.

- En cas que tingueu sospita de possibles maltractaments, sigueu delicats i eviteu fer preguntes excessivament directes.

DESPRÉS DE LA SESSIÓ

- Parleu sobre el joc. Pregunteu:
  - — Com us heu sentit?
  - — És igual tenir al davant un noi que una noia? Una persona a qui tenim confiança que una a qui no? Una persona amb qui avui estem contents o si ens hem enfadat fa poc?

- Guieu la reflexió fent notar que la sensació d'estar còmode o incòmode en una situació té relació amb com és la relació amb aquesta persona, les emocions que ens genera (alegria, incomoditat, tranquil·litat...) i amb el nivell d'intimitat que comporta.

- Treballeu el concepte d'**intimitat** i **espai personal**. Definiu l'espai personal com l'espai que necessitem per estar còmodes en una situació. Proposeu-los que pensin com és l'espai de cadascú. Si l'espai ho permet, dibuixeu a terra amb guix una rodona tot marcant aquest espai personal. Després, feu que expressin qui els agradaria que passés dins d'aquest espai personal i per què.

ACTIVITATS

1 ELS ABUSOS DE CONFIANÇA — Dinàmica: FEM TEATRE

Segons el diccionari, abusar és fer un mal ús, fer un ús excessiu. Per exemple, abusar d'un poder, d'un dret... és aprofitar-se en excés d'una cosa o d'una persona i de la seva confiança. Veiem, doncs, que els abusos estan relacionats amb paraules com ara **poder**, **dret**, **confiança**.

No ens agrada pensar que algú té poder sobre els nens o els adolescents i que pot exercir-hi domini. Sabem, però, que no són encara plenament responsables de si mateixos i per això hem de donar-los protecció, posar-los límits i donar-los pautes mentre encara són dependents i vulnerables. Cal vetllar per ells. La pregunta és: fem un bon ús d'aquest poder?

Factor de risc

- Donar als infants més llibertat i responsabilitat de la que estan preparats per assumir.

Factor de protecció

- Posar límits als infants, donar-los pautes i tenir-ne cura.

Objectius

- Identificar la invasió de l'espai personal i construir estratègies de preservació.
- Reconèixer els trets de comportament de les persones que abusen.

Material

- Si es vol, vestuari i *attrezzo*.

Durada

- Una hora i mitja, aproximadament.

PRIMERA ESCENA: Al metro

Personatges

- Personatge 1: Persona que entra al vagó i molesta els viatgers, fent-los bromes, tocant-los i apropant-s'hi per parlar. Cada nen o nena haurà d'interpretar aquest paper a la seva manera, fent que quedi clar que és una persona invasiva que molesta els viatgers.
- Personatges 2, 3 i 4: Viatgers del metro que reaccionen davant el personatge 1.

Descripció de la dinàmica

Demaneu a quatre infants que facin la improvisació teatral, mentre la resta del grup observa com a espectadors, amb l'encàrrec d'analitzar la situació. El públic haurà d'estar molt atent per identificar les estratègies que usen els viatgers per afrontar la situació. Animeu els actors a buscar un desenllaç.

Amb els qui han participat com a espectadors analitzeu el que ha passat. Cal ajudar-los a identificar la invasió de l'espai personal i les estratègies que han fet servir per defensar-se'n. Podeu proposar alternatives d'actuació, si cal.

Demaneu als actors que parlin dels sentiments experimentats des dels personatges respectius. Pregunteu si han viscut situacions semblants en el seu dia a dia.

SEGONA ESCENA: Al parc

Personatges

- Personatge 1: Persona coneguda pels altres dos personatges, a qui troba al parc i demana un euro, tot dient que el necessita per comprar-se quelcom (entrepà, bitllet...).
- Personatges 2 i 3: Persones que estan xerrant tranquil·lament al parc i veuen com se'ls apropa un conegut. Se saluden i reaccionen com consideren oportú a la demanda de diners.

Descripció de la dinàmica

Demaneu a tres infants que facin la improvisació teatral, mentre la resta del grup els observa com a espectadors, amb l'encàrrec d'analitzar la situació. Repetiu la situació diversos cops, 2 o 3 cops consecutius, i observeu les estratègies d'uns i altres per gestionar la situació.

Un cop acabada la improvisació, parleu-ne i busqueu un adjectiu que descrigui el personatge que demana diners. La idea és definir el comportament de la persona que abusa, en el sentit que aprofita que és algú conegut i de confiança per aconseguir els seus objectius i per al seu benefici. Reforceu la idea que amb les persones que coneixem es poden donar situacions d'abús de confiança, davant les quals tenim dret a dir no.

Acabeu la sessió fent la dinàmica de les estàtues, en què, mitjançant una posició, cada membre del grup representa la sensació que li ha produït la sessió. Oferiu-vos per parlar individualment amb cadascú en acabar la sessió per comentar tot allò que vulguin.

2 LES PERSONES DE CONFIANÇA — Dinàmica: PENSEM-HI

Els vincles de confiança que els infants creen amb els adults augmenten la probabilitat que verbalitzin situacions de maltractament i abusos. Són persones que el nen o la nena percep com a properes i que estan en situació d'ajudar-lo.

Factor de risc

- Els límits en les relacions personals, i especialment entre adults i nens, han de quedar sempre clars perquè no es produeixin abusos de confiança.

Factors de protecció

- Les persones que treballen amb infants en el món del lleure han de saber reaccionar convenientment davant qualsevol revelació d'una situació d'abús sexual infantil.
- En aquesta activitat, es donen pautes d'actuació als infants i als monitors per fer front a situacions abusives.

Objectius

- Diferenciar entre accions que molesten o fan mal al cos o a les emocions.
- Reconèixer les persones de confiança de l'entorn.
- Perdre la por a adreçar-se a les persones de confiança en cas que es pateixin abusos.

Material

- Fitxes de recursos R2 i R3, llapis i llistat d'adreces i telèfons de l'apartat EINES.

Durada

- Una hora i mitja aproximadament.

Descripció de la dinàmica

Presenteu la sessió. Anuncieu que parlareu sobre les diferents formes de fer-nos mal que tenim les persones i què podem fer quan això passa.

Definiu amb el grup diferents formes de fer-nos mal (maltractament). Pregunteu als nens i les nenes quines formes tenen les persones de fer-se mal les unes a les altres. Anoteu en una pissarra o un mural el que us diguin. És probable que apareguin conceptes com ara: pegar, empènyer, insultar, cridar, assetjar a l'escola, per Internet o a través del mòbil...

Després, ordeneu en dos grans grups aquestes diverses formes de maltractament:

- **Accions que molesten o fan mal al cos:** pegar, empènyer, pessigar fort, abusar sexualment...
- **Accions que fan mal a les emocions:** cridar, insultar, fer el buit, humiliar, deixar sols a casa o a l'escola, que els amics no et parlin, obligar a fer coses que fan sentir malament...

Comprovareu que les coses que ens molesten o fan mal al cos segurament també fan mal a les emocions. Ens fan sentir tristos, insegurs, enrabiats, rebutjats...

Pregunteu-los:

— Alguna persona us ha fet mal alguna vegada? Al cos? A les emocions?

— Ens podem fer mal, fins i tot, nosaltres mateixos? Com?

— Podria passar que ens fes mal algú del nostre entorn, un amic, un familiar, un professor...? Si això passés, a qui ho podríem explicar?

Seguidament, repartiu la fitxa R2 per completar que trobareu en l'apartat RECURSOS al final d'aquesta guia. Servirà per reflexionar sobre les persones de confiança. La idea és que puguin conservar-la i els serveixi de recordatori un cop finalitzat el taller. Si mai tenen un problema, podran consultar-la. Els nens i les nenes dedicaran una estona a fer el dibuix de la seva **persona de confiança**. Al costat, hauran d'escriure què els agrada d'ella i per què hi confien. Serà un punt de partida per, després, conversar sobre les figures de confiança.

Reflexioneu amb els infants sobre què cal veure en una persona per confiar-hi. Habitualment, responen: que m'escolti, que sàpiga com solucionar problemes, que no castigui, que no jutgi, que em cregui, que no em faci por dir-li les coses... Un cop són clars els criteris per confiar en una persona i n'hem identificat els trets personals, conversem sobre altres persones de l'entorn dels infants que els puguin ajudar en cas que necessitin ajuda. Cada nen o nena anomena lliurement les seves persones de confiança. És provable que a la llista apareguin força nens i nenes.

És el moment de repartir-los la fitxa R3 en què apareix el dibuix d'una mà. Expliqueu als nens i les nenes que convindria que tinguessin clares almenys cinc persones de confiança (de les quals almenys tres han de ser adults) per escriure'n una damunt de cada dit. Aquestes persones poden ser tant de dins com de fora de la família. Com que a vegades no tenen adults de confiança o aquests no els creuen o estan molt enfeinats, feu-los saber que hi ha persones que treballen a prop de casa que els poden ajudar si mai ho necessiten. Vegeu el llistat d'adreces i telèfons de contacte en l'apartat EINES d'aquesta guia. Reforceu-los la idea que l'escola i el centre d'esplai són espais on també hi ha adults que els poden ajudar.

Posem límits: SOM PROTAGONISTES

Som protagonistes és una proposta adreçada a nois i noies de 10 a 12 anys que ens parla de:

- la necessitat de posar límits,
- dotar d'estratègies que ajudin a aturar una situació abusiva,
- el respecte al propi cos, la identitat i la intimitat,
- aprendre a usar les noves tecnologies amb criteri i responsabilitat.

Els joves que pateixen abusos es mostren desconcertats i se senten incapaços de posar-hi fi, empesos per una dinàmica que no saben com aturar. Per això, cal anar-los dotant d'eines que els ajudin a fer-ho. Aprendre a **posar límits** i **respectar el propi cos** esdevé una tasca prioritària.

Cal que els joves comprenguin que posar límits els ajudarà a posar fi a una situació abusiva. L'activitat **Som protagonistes** neix del programa **Acabem la història** i posa l'accent en la conveniència de posar punt final i acabar amb una dinàmica injusta i que fa mal. Se centra en dos temes que preocupen especialment els adolescents: el **propi cos** i la **relació amb la tecnologia**.

Veureu que en les pàgines que segueixen es proposen dues dinàmiques, de tipus pràctic, que permetran treballar amb el grup els conceptes clau següents:

1. **ELS LÍMITS DEL PROPI COS** — Dinàmica: CREEM UN CÒMIC
2. **LES NOVES TECNOLOGIES** — Dinàmica: A DEBAT

ABANS DE LA SESSIÓ

- Disposeu els nois i les noies en rotllana. Un rere l'altre sortiran a representar amb mímica els conceptes que enumerareu: silenci, cos, discoteca, examen sorpresa, vacances, tecnologia, límits, intimitat...

- Feu-los preguntes per saber quina relació tenen amb el seu cos i amb les noves tecnologies. Pregunteu-los, per exemple:

  — Com descriuríeu el vostre cos en una frase? Què us n'agrada més? Què us en desagrada?
  — Canviaríeu res del vostre cos? Per què? Què penseu de les operacions d'estètica?
  — Teniu mòbil, ordinador, tauleta...? Per a què els feu servir? Creieu que teniu un bon control del temps i de l'ús que en feu?
  — Quins avantatges tenen les noves tecnologies? I quins riscos?
  — Diríeu que les relacions que establiu amb altres persones a través de la tecnologia (xarxes socials...) són bones? Us fan sentir bé? N'hi ha cap que us angoixi?

DURANT LA SESSIÓ

- Procureu que tothom se senti acceptat i es pugui expressar amb llibertat. El clima d'afecte i acollida és fonamental perquè els nois i les noies puguin obrir-se i mostrar com són i què els preocupa.

- Durant les sessions, convé que estigueu atents a les reaccions dels participants en el taller per detectar possibles senyals d'alerta.

DESPRÉS DE LA SESSIÓ

- Converseu amb els nois i les noies perquè treguin conclusions de la sessió i feu-los saber que esteu a la seva disposició per a tot allò que vulguin preguntar o comentar individualment.

- Expliqueu que teniu a la seva disposició un llistat d'adreces i telèfons de contacte que poden demanar-vos en qualsevol moment. La trobareu en l'apartat EINES d'aquesta guia. Reforceu-los la idea que l'escola i el centre d'esplai són espais on també hi ha adults que els poden ajudar.

ACTIVITATS

1 ELS LÍMITS DEL PROPI COS — Dinàmica: CREEM UN CÒMIC

De la mateixa manera que els adults ajudem els infants des que neixen a anar descobrint i reconeixent el potencial del propi cos, cal que els ensenyem a posar límits a la invasió de l'espai personal, quan cal. Els petons, les abraçades i les carícies com a expressions d'afecte han de ser consentides. Cal respectar el dret dels joves a no ser forçats a rebre'n o fer-ne contra la seva voluntat.

Factors de risc

- La inseguretat i la falta d'afecte i de protecció.
- La indiferència i la desatenció per part dels adults.

Factors de protecció

- La mirada atenta de les persones de l'entorn envers els joves.

Objectius

- Reconèixer l'espai de confort personal, que canvia de persona a persona.
- Desenvolupar conductes que ajudin a posar límits.
- Identificar els sentiments negatius que provoca la invasió de l'espai personal.

Material

- Fitxa R4 i llapis.

Durada

- Una hora i mitja, aproximadament.

Descripció de la dinàmica

Treballeu amb els nois i les noies l'**espai de confort**. Demaneu que es col·loquin en dues fileres encarades a una distància d'uns 3 metres; l'una es mourà i l'altra, no. Doneu la pauta que els participants de la filera que es mou vagin avançant fins que el company de l'altra filera li indiqui que no avanci més. Els qui són a la filera que no es mou tenen la consigna de deixar avançar la persona que tenen davant fins que se sentin incòmodes. En acabar aquesta part, se'ls fa canviar amb la persona que tenen a la dreta i la filera que es movia és ara la que **posa el límit**.

Tot seguit, proposeu que analitzin com s'ha sentit cadascun dels membres de la parella. Pregunteu:

— Teniu la mateixa sensació quan esteu separats 3 metres que quan ho esteu un pam?
— Per a vosaltres, és el mateix tenir davant un nen que una nena?
— A mesura que una persona se us apropa, percebeu que està entrant dins el vostre espai d'intimitat?
— Us heu sentit mai incòmodes perquè algú s'apropava més del compte?

Proposeu un treball de creació d'un còmic per grups de 2 o 3 persones. Llegiu-los les dues situacions de sota. Comenteu-les i demaneu a cada grup que n'esculli una i la representi en forma de vinyetes. Cada grup haurà de decidir quin desenllaç dona a la situació triada.

Repartiu la fitxa R4 que trobareu en l'apartat RECURSOS d'aquesta guia perquè creïn el còmic. En acabar, podeu recollir tots els còmics en un àlbum o fer-ne una exposició.

Situació 1 — La Carolina i la Vanessa són molt bones amigues. Ho fan tot juntes. La Carolina està una mica aclaparada perquè la Vanessa no la deixa jugar amb altres nenes de la classe i s'enfada si, en acabar l'escola, va a casa d'alguna nena. Després d'unes quantes vegades, la Vanessa li ha dit que no creu que sigui la seva millor amiga i li ha demanat que faci una cosa com a prova d'amistat: s'ha d'escriure a la mà amb retolador permanent les inicials de les dues dins un cor perquè tothom ho vegi. No s'ho pot esborrar en tota la setmana. Si no ho fa, serà senyal que no és la seva amiga.

Situació 2 — L'Albert està cansat que la seva millor amiga, la Berta, sempre se li tiri a sobre quan estan veient una pel·li al sofà de casa i vulgui fer guerra de pessigolles o el comenci a petonejar. A ell li agrada que vingui a casa. És molt bona jugant a la Play i és molt divertida, però a vegades es posa molt pesada i té la mania de cridar-lo amb un nom molt ridícul que li va posar quan eren petits: Cuqui.

Per tal d'ajudar-los a reflexionar, pregunteu:

— En aquestes situacions, es traspassen els límits del propi cos. En què? Com se senten els protagonistes de cadascuna de les històries que veuen envaït el seu espai de confort?
— Què passaria si les persones que envaeixen l'espai de confort, en lloc de ser nens o joves, fossin adults? Què caldria fer en cada cas?

2 LES NOVES TECNOLOGIES — Dinàmica: A DEBAT

Les noves tecnologies són mitjans potents que poden contribuir a construir un món millor. Però també poden fer molt mal. Tot depèn de l'ús que en fem. Davant d'una pantalla cal ser molt responsables i preveure les conseqüències de les nostres accions.

Factors de risc

- Davant l'ordinador podem amagar fàcilment la nostra veritable identitat i les intencions.

Factors de protecció

- L'anonimat que ofereix Internet és com una màscara. Cal ser-ne conscients, estar atents i ser previnguts.

Objectius

- Conèixer els riscos de les noves tecnologies per preservar la identitat i la intimitat.

Material

- Vestuari i *attrezzo* per representar les situacions.

Durada

- Una hora i mitja (15 min per a cada representació + 30 min d'anàlisi de cada cas).

Descripció de la dinàmica

Escenifiqueu dues escenes davant dels nois i les noies per promoure un debat posterior sobre possibles riscos de situacions d'abús fent ús de les noves tecnologies i per dissenyar un pla d'ajuda. Seguiu el procés següent:

— Assageu i representeu l'escena. Podeu caracteritzar els personatges i col·locar elements d'*attrezzo* per a cada escenari.

— Atureu les representacions per fer intervenir el públic, interpel·lant-los amb preguntes.

— Analitzeu amb els joves les situacions representades responent les preguntes: Qui són els protagonistes? Per què es troben en aquesta situació? Com se senten? Què faríeu si fóssiu en el seu lloc? Com resoldríeu la situació?

— Debateu els diferents casos i, si s'escau, consensueu un pla d'ajuda per a cadascun i proposeu un possible llistat d'accions per fer.

Cas 1 — L'Anna explica tota contenta que els pares li han comprat un mòbil. Per fi, podrà compartir missatges, fotos i vídeos amb els amics. Explica que ara ja està al dia de tot. Ja n'estava farta, de no assabentar-se de res! La seva amiga Clara li ha dit que el seu germà Joel té ganes de saber coses d'ella, que fa temps que no la veu. L'Anna recorda que el Joel té 17 anys i és molt guapo. Li fa vergonya establir-hi contacte, però, alhora, li fa molta il·lusió. Entra el Joel a escena i conversa amb l'Anna per Whatsapp. El Joel llegeix en veu alta les coses que li diu. (En funció de l'estil del grup, podem fer diferents comentaris, com ara si ja li ha vingut la regla, si ja empra sostenidor, si ja té nòvio, si li agrada sortir). El Joel li diu que coneix llocs guais per anar a ballar. Finalment, li demana una foto en banyador, després d'haver-li'n enviada una d'ell. En arribar a aquest punt, pareu l'escena. L'Anna explica a les amigues (dues nenes del públic) el que ha passat i els dubtes que té. Deixeu que el grup contesti el que cregui escaient. Si decideixen no enviar la foto, representeu què passaria si l'enviés. Canvieu l'escena i escenifiqueu la següent situació: el pare pren el mòbil a l'Anna i veu les fotos que s'han enviat, s'enfada molt i la renya. Atureu novament l'escena. Feu que es preguntin: Per què s'enfada el pare? Per què ens molesta que algú ens prengui el mòbil? Per què enviem fotos íntimes nostres amb les quals no sabem què passarà? Quins perills té això?

Cas 2 — El Lluís juga a un joc d'Internet i, mentrestant, parla pel xat amb els jugadors. Així és més divertit perquè van comentant el joc i riuen. És com si fossin amics. Sap que és molt bo en aquest joc i els altres jugadors el feliciten. Hi ha un company de joc força simpàtic. Li diuen Supercrack, és de la seva edat, han parlat i sembla que viuen al mateix barri. El Supercrack sap moltes coses i sovint li escriu en privat. Fa unes setmanes, li va explicar que hi ha altres jocs molt divertits, però que no són per a covards. El Lluís no es considera un covard i decideix provar. Parlen molt d'esports i d'estar forts. El Lluís juga a futbol i està content amb el seu cos. El Supercrack no s'ho creu i li demana que li enviï una foto sense samarreta perquè es vegi bé que està tan fort com diu. Pareu l'escena. Resulta que el Supercrack ha mentit i sí que coneix el Lluís: són companys de futbol i està enfadat amb ell perquè per culpa seva l'han sancionat. El Supercrack retoca la foto del Lluís, deformant-ne la imatge per ridiculitzar-lo. L'amenaça de penjar-la a l'escola si no parla amb l'entrenador i fa que torni a jugar. Atureu l'escena i pregunteu: Ho faríeu? Demanaríeu ajuda? Les amenaces són habituals? Sabeu qui hi ha darrere dels missatges de correu? El Supercrack podria ser un adult?

Estem atents: NO PASSO DE TOT

Què li passa al meu col·lega? és una proposta adreçada a nois i noies de 12 a 14 anys que ens parla de:

- la protecció dels amics,
- la capacitat de reacció davant de situacions complicades i
- la necessitat de demanar i donar ajuda.

En l'adolescència, el grup d'amics és especialment important. Per això, l'activitat **No passo de tot**, que neix del programa **Què li passa al meu col·lega?**, gira a l'entorn del valor de l'amistat.

Els veritables amics es desitgen el bé els uns als altres, vetllen pel bé de l'altre i mai no haurien de ser indiferents al seu patiment. Un amic és generós i està sempre disponible, especialment en els moments difícils.

És responsabilitat dels monitors del món del lleure procurar que els joves coneguin l'existència de maltractaments i abusos i sàpiguen com ajudar una persona que n'hagi sofert.

El taller pretén que els nois i les noies estiguin atents a les possibles situacions d'abús dins del seu grup d'amics i hi puguin reaccionar adequadament.

Feu-los saber que esteu a la seva disposició per orientar-los en tot allò que puguin necessitar si mai tenen un problema o els cal resoldre dubtes.

Veureu que en les pàgines que segueixen es proposen dues dinàmiques, de tipus pràctic, que permetran treballar amb el grup els conceptes clau següents:

1. **DEMANAR AJUDA** — Dinàmica: ANALITZEM CASOS
2. **TIPUS DE MALTRACTAMENTS** — Dinàmica: DEFINIM CONCEPTES

ABANS DE LES SESSIONS

- Parleu amb els nois i les noies sobre l'amistat. Pregunteu-los: Què és, per a vosaltres, un bon amic? Com es comporta? Resumiu les idees construint plegats un decàleg sobre l'amistat.

DURANT LES SESSIONS

- Procureu que tothom se senti acceptat i es pugui expressar amb llibertat. El clima d'afecte i acollida és fonamental perquè els nois i les noies puguin obrir-se i mostrar com són i què els preocupa.
- Durant les sessions, convé que estigueu atents a les reaccions dels participants en el taller per detectar possibles senyals d'alerta.

DESPRÉS DE LES SESSIONS

- Converseu amb els nois i les noies sobre les situacions de maltractament i abús. Aquestes no s'han de deixar passar. Si les ignorem i fem com si no existissin, és probable que es facin més grans amb el temps. Tant se val si ha passat molt de temps des que algú ha patit abús, el dret a dir-ho mai no caduca. Mai és tard per demanar ajut.
- Tanqueu la sessió reforçant la idea que hi ha molta gent que ens poden ajudar, ja siguin persones del nostre entorn o institucions o serveis.

ACTIVITATS

1 DEMANAR AJUDA — Dinàmica: ANALITZEM CASOS

Els bons secrets amaguen bones intencions. Es volen compartir amb els altres perquè són agradables i divertits. Els mals secrets, en canvi, amaguen males intencions i ens fan sentir malament.

En la dinàmica proposada, es tractaran els temes següents:

— els amics, la família i altres figures de confiança,
— la detecció de canvis de comportament en els nostres amics,
— la necessitat de saber donar i rebre ajuda en situacions complicades.

Factors de risc

- La vergonya, la por i els sentiments de culpa poden fer que es guardi un secret dolent.

Factors de protecció

- Comunicar el que preocupa a persones de confiança i trencar el silenci ajuda a no sentir-se sol i obre la possibilitat de rebre ajuda.

Objectius

- Diferenciar els secrets bons dels dolents.
- Demanar ajuda quan cal.

Material

- Fitxa R5 i llapis.

Durada

- Una hora i mitja, aproximadament.

Descripció de la dinàmica

Formeu quatre grups i demaneu-los que representin els casos descrits en la pàgina següent. Tots exposen situacions en què uns adolescents han de guardar un secret. En acabar, analitzeu cada cas seguint les pautes que es proposen. Repartiu la fitxa R5 i proposeu, per a cada cas , un final que doni un horitzó d'esperança.

Cas 1 — Aquest estiu el Pep no podrà anar de colònies amb l'escola perquè l'han d'operar d'un abscés (gra) al cul que si es fa gran li pot causar moltes molèsties. No l'han operat mai i té por de no despertar-se per l'anestèsia; també té vergonya perquè que l'operen al cul. Té moltes ganes d'anar de colònies i els amics cada dia li pregunten per què no hi va, però ell guarda el secret.

Reflexioneu amb els nois i les noies sobre la pressió que pot exercir el grup i la conveniència de compartir el cas o no amb els companys.

Cas 2 — La Maria ha sabut que els pares se separaran. La seva germana gran ha sentit que la mare en parlava amb una amiga i ha anat corrents a dir-li a la Maria, però li ha demanat que no ho expliqui a ningú, perquè és un secret. Ella, de seguida, ha pensat a anar als pares i preguntar-los-ho o explicar-ho als avis, però la seva germana li ha dit que no ho podien fer: els dirien que són unes xafarderes i que no s'ha d'escoltar darrere les portes, i els avis es preocuparien molt.

Pregunteu: Què farieu vosaltres si fóssiu la Maria i la seva germana? Creieu que són unes xafarderes?

Cas 3 — El pare explica a la Raquel que haurà d'anar a viure a Londres per motius de feina i que ella també hi anirà. Els germans, en canvi, es quedaran a Barcelona i viuran amb la mare. Li ha demanat que encara no digui res a ningú, que és un secret entre ells dos i que faria patir molt els germans si els ho expliqués. Diu que ell i la mare ja els ho anunciaran més endavant, quan tot estigui més organitzat.

Pregunteu: Com us sentiríeu si fóssiu la Raquel? Guardaríeu el secret? Per què?

Cas 4 — Una colla d'amics és al parc. Comenten que la Sònia fa dies que està estranya. Per això, decideixen acostar-s'hi i interessar-s'hi. La Sònia els explica el seu problema: fa dies que està molt trista i confosa perquè, la setmana passada, l'entrenador de bàsquet, aprofitant que estaven sols, li va fer un petó de nòvios i ara ella no sap què ha de fer.

Imagineu que sou la colla d'amics de la Sònia i converseu sobre el cas. Pregunteu: Què li aconsellaríeu? Sabeu com cal reaccionar davant una situació com la que viu la Sònia?

2 TIPUS DE MALTRACTAMENT — Dinàmica: DEFINIM CONCEPTES

Malauradament, en la nostra societat es donen molts tipus de maltractaments. Tots hem sentit a parlar de la violència de gènere, l'assetjament escolar, la corrupció... Com qualsevol altra forma de maltractament, l'abús sexual infantil agredeix profundament la persona i atempta contra el concepte mateix de civilització. Per això, és fonamental que formem els infants per detectar els diversos tipus de maltractament, de manera que sàpiguen reaccionar en cas que ells mateixos o altres persones els pateixin.

Factors de risc

- Desconèixer els tipus de maltractament infantil que hi ha dificulta detectar-los.
- Si no sabem reconèixer i detectar un problema, és molt difícil poder solucionar-lo.

Factors de protecció

- La informació sobre els tipus de maltractament i l'establiment d'una xarxa de persones de confiança protegeixen els infants de possibles abusos.
- Les persones que treballem amb nens i nenes hem de dotar-los d'eines per fer front als maltractaments i hem de potenciar-ne les fortaleses personals.

Objectius

- Definir diferents tipus de maltractament i conceptes clau relacionats amb els abusos.
- Cercar exemples de situacions relacionades amb els maltractaments i els abusos.
- Donar veu als nois i les noies que necessitin expressar una situació que els incomoda i poder-ne parlar entre tots.

Material

- Diverses cartolines que contenen conceptes relacionats amb els maltractaments i els abusos.

Durada

- Una hora, aproximadament.

Descripció de la dinàmica

Mostrem cartolines amb diferents conceptes. Els nois i les noies han de tractar de definir-los. Després, entre tots provem de buscar tres exemples de cadascun.
Els conceptes són:

— Maltractament físic
— Maltractament psicològic
— Maltractament verbal
— Abús sexual
— Maltractament social i econòmic
— Violència de gènere
— Assetjament escolar
— Corrupció política

Podem comentar que, de vegades, som nosaltres mateixos que ens maltractem. Per exemple, quan ens autolesionem, quan abusem de substàncies, quan ens exposem a riscos extrems... També convé destacar que, en el cas de l'abús sexual infantil, tot sovint les persones que ens fan mal són persones del cercle de confiança (com ara familiars, amics, professors...) més que no pas desconeguts. Aquest és un tema estadístic que té un alt impacte emocional.

Podem advertir que, en general, el mòbil, Internet i les noves tecologies són canals que les persones abusadores sovint usen per fer mal. Conversem amb els joves sobre aquest tema i els demanem que expliquin situacions que coneguin.

En funció del grau de maduresa del grup, podem valorar la conveniència de visionar col·lectivament el curtmetratge *Elefantes sobre una telaraña*, de Jorge Lareau, qualificada per a majors de 12 anys (https://www.youtube.com/watch?v=zKZ1dj4rNNg). Ens pot donar un bon punt de partida per reflexionar conjuntament sobre la dificultat que suposa que, en un determinat moment, els nois i les noies puguin perdre la consciència que estan vivint un abús. Sovint, tenim pistes de conductes no adequades dels adults envers els infants, però no les sabem llegir.

L'abús sexual infantil és una problemàtica que passa molt desaparcebuda, però les xifres diuen que un 20% dels infants pateixen abusos i, sovint, no ens n'adonem. En aquests casos, el problema és que hi ha un abús de confiança i de poder per part de l'adult que s'aprofita de la innocència dels infants. Mostrem les darreres targetes al grup per acabar de conversar i aclarir els conceptes següents:

— Innocència infantil
— Abús de confiança
— Intimitat corporal
— Abús de poder

Fem un videofòrum: *LAS VIDAS DE GRACE*

Las vidas de Grace és una pel·lícula de temàtica social, sensible i de gran càrrega emocional. Ha estat molt ben valorada, tant pel públic com per la crítica, i premiada en nombrosos festivals internacionals.

Parla:

- del patiment de tants nens i adolescents a causa de l'abandonament, els abusos, el maltractament... i que viuen en centres d'acollida,
- de la importància d'estar atents a les necessitats d'un mateix i dels altres d'acollir, d'escoltar, d'acompanyar, de mostrar empatia, de cuidar...
- de la necessitat de protegir els infants i les persones especialment vulnerables,
- de l'amor com a refugi i com a remei per guarir les ferides.

És recomanable que hàgiu vist la pel·lícula abans de visionar-la en grup. Aconsellem també que llegiu la fitxa R6 per al videofòrum inclosa en l'apartat RECURSOS d'aquesta guia per tal de preparar la sessió. Hi trobareu eines i pautes per treballar els valors d'aquesta pel·lícula amb els nois i les noies.

En les pàgines següents, es proposen dues dinàmiques, de tipus pràctic, que permetran treballar amb el grup els conceptes clau següents:

1. **L'EMPATIA** — Dinàmica: AFICIONS QUE ENS UNEIXEN
2. **L'AUTOESTIMA** — Dinàmica: OCELLS DINS LA GÀBIA

ABANS DE VEURE LA PEL·LÍCULA

- Presenteu la pel·lícula breument (director, any, temàtica...) però sense desvelar detalls importants de l'argument.
- Expliqueu als nois i les noies que, seguidament, veuran una pel·lícula intensa, però alhora delicada, dura, però alhora esperançada.
- Demaneu-los que la segueixin amb interès perquè després la comentareu entre tots i la treballareu en una sèrie d'activitats.

DURANT EL VISIONAT DE LA PEL·LÍCULA

- Procureu aconseguir un clima de silenci que afavoreixi la concentració i la tranquil·litat.

DESPRÉS DE VEURE LA PEL·LÍCULA

- Converseu amb els nois i les noies sobre la pel·lícula que han vist. Compartiu les primeres impressions. Si sorgeixen preguntes relacionades amb l'argument o els personatges, tracteu de respondre-les entre tots. Si veieu que no en tenen o si els costa de participar en la conversa, podeu guiar la sessió amb qüestions com ara:
  - El títol original de la pel·lícula és *Short Term 12*, el nom del centre d'acollida on treballa la Grace. En castellà, però, van canviar el títol per *Las vidas de Grace*. Per què creieu que en van dir "las vidas", en plural? Esteu d'acord amb aquest títol?
  - Com definiríeu la Grace? Què us crida més l'atenció de la feina que fa i del tracte que té amb els nens i els joves del centre on treballa?
  - La Grace té facilitat per cuidar els altres i, en canvi, li costa cuidar-se ella mateixa? Què en penseu? Us ha passat mai res de semblant?
  - Quina de les històries dels residents del centre d'acollida us ha impactat més? Per què?
  - Quin paper juga l'esperança en aquesta pel·lícula? I l'amor? I la confiança? I el sentit de l'humor?
  - Coneixeu l'existència al nostre país de centres d'acollida com el de *Short Term 12*? Investigueu-ho.
  - Quina conclusió podeu treure després de veure *Las vidas de Grace*?

ACTIVITATS

1 L'EMPATIA — Dinàmica: AFICIONS QUE ENS UNEIXEN

La Grace (Brie Larson) i en Mason (John Gallagher Jr.) són dos grans exemples de persones empàtiques. Dues de les escenes més colpidores de la pel·lícula mostren com aquesta parella aconsegueix acostar-se a joves rebels del centre amb una gran sensibilitat i proximitat.

El seu encert és anar a buscar l'altre allà on és, interessant-se per qui és, per les seves aficions... Per exemple, la Grace aconsegueix connectar amb la Jayden a través del dibuix. Totes dues comparteixen aquesta passió i els agrada observar les persones amb detall per conèixer-les millor i captar-ne l'essència en els seus retrats. Per la seva banda, en Mason ho fa a través de la música. L'escena en què el jove Marcus canta un rap amb un alt contingut personal (*So You Know What It's Like*) mentre en Mason l'acompanya tocant els bongos és una de les més emotives i reveladores de la pel·lícula.

L'empatia és la capacitat de percebre el que un altre sent, de posar-se en el seu lloc. Quan algú és empàtic, pot compartir, i fins i tot sentir com a propis, els punts de vista i els sentiments d'un altre, en reconeix les necessitats comunicatives i emocionals i sovint s'anticipa a les seves demandes.

Factors de risc

- No mostrar empatia amb una altra persona provocarà que se senti incompresa, i fins i tot atacada. Això pot fer que n'augmenti l'agressivitat, l'egoisme, la desconfiança...
- Cal vigilar a ser excessivament empàtic. Si es practica l'empatia a raig, es corre el risc d'adoptar completament el punt de vista de l'altre. Ser empàtic amb algú no significa aderir-s'hi incondicionalment.

Factors de protecció

- L'empatia facilita connectar amb els altres i fer-los sentir còmodes i valorats. Això fa que les relacions entre persones siguin més senzilles.
- Ser empàtics ajuda a ser més objectius i justos, a superar els prejudicis i a comprendre l'altre d'una manera més integral.
- La millor manera de guanyar-se el respecte és mostrant-lo, tot i les possibles diferències d'opinió.

Objectius

- Reconèixer el valor de l'empatia en les relacions de confiança.
- Valorar les aficions compartides com a vincle afectiu que genera confiança.

Material

- Fitxa R7 i llapis.

Durada

- Una hora i mitja, aproximadament.

Descripció de la dinàmica

Després del visionat de la pel·lícula, recordeu l'escena en què la Grace dibuixa amb la Jayden i aquella en què en Mason toca els bongos mentre en Marcus rapeja.

Converseu amb els nois i les noies sobre el valor de l'empatia i descobriu que les aficions poden ajudar-nos a comprendre els sentiments i les motivacions de l'altre, a llegir-lo emocionalment.

Repartiu la fitxa R7 que trobareu en l'apartat RECURSOS d'aquesta guia. En acabar, feu una posada en comú.

Podeu concloure que la Jayden i en Marcus se senten estimats pels seus monitors, la Grace i en Mason, en percebre'n:

— l'afecte i l'interès,
— les ganes de compartir experiències, il·lusions i aficions,
— el compromís d'ajudar-los a créixer com a persones,
— el respecte per la llibertat i l'autonomia en la presa de decisions,
— l'acceptació incondicional.

Com a resum, podeu proposar un debat en petits grups sobre les preguntes:

— Som responsables dels amics?
— Fins a quin punt podem fer-nos responsables del que decideixen, fan o diuen?
— Volem que els altres se sentin responsables de nosaltres? Ens agrada?

ACTIVITATS

2 L'AUTOESTIMA — Dinàmica: OCELLS DINS LA GÀBIA

Els nois del centre d'acollida on treballa la Grace són com ocells que no saben volar. Tot sovint, se senten empresonats i volen fugir del centre; altres vegades, però, tenen por de tornar al món real: en molts casos, les seves famílies els han fet tant de mal que senten que és un territori hostil. La Grace i els seus companys treballen perquè els nens i joves a qui cuiden se sentin segurs i tinguin confiança, desenvolupin la seva autoestima, es facin forts i lliures per, un dia, poder volar sols.

L'autoestima és la valoració positiva i l'estima d'un mateix. Està molt lligada a la satisfacció personal i la felicitat.

Factors de risc

- Les persones amb autoestima baixa no coneixen els seus punts forts i no els saben aprofitar, es desanimen amb facilitat i no assumeixen riscos. Per això, tenen menys èxit en allò que fan.
- Quan es té una autoestima baixa, o no se'n té, es pot intentar compensar-la humiliant els altres per sentir-se dominant en alguna situació.

Factors de protecció

- L'autoestima és la causa i la conseqüència de bones relacions afectives. Aquestes relacions augmenten la capacitat de resistir situacions difícils i superar-les.
- Una bona autoestima disminueix les possibilitats de fracàs escolar o depressió i de sentir-se sol.

Objectius

- Reforçar l'autoestima dels membres del grup.
- Prendre consciència de l'efecte de les paraules i les actituds dels altres en l'autoestima d'una persona.

Material

- Paper d'embalar amb tantes claus dibuixades com membres del grup hi ha.
- Cartolines retallades en forma de gàbia i amb un ocell dibuixat dins.
- Targetes de cartolina, retoladors i cinta adhesiva de doble cara.

Durada

- Una hora aproximadament.

Descripció de la dinàmica

Esteneu el paper d'embalar i fixeu-lo en una paret, de manera que quedi ben visible i amb les claus dibuixades a la part superior. Sota de cada clau, enganxeu en vertical, fins a terra, una tira de cinta adhesiva de doble cara.

Repartiu a cadascú una cartolina en forma de gàbia amb un ocell dibuixat dins, tantes targetes com membres del grup hi ha menys una i un retolador. Demaneu-los que pensin en cada company del grup i escriguin en una de les targetes un valor, una característica... que els agradi d'aquella persona.

Expliqueu-los que sovint ens sentim empresonats com un ocell engabiat i que això fa que ho passem malament. Sovint, som incapaços d'adonar-nos del que ens fa valuosos. En aquestes situacions, el que ens diuen els altres ens pot enfonsar més, però també ens pot fer veure el que tenim de bo. Comenteu entre tots situacions en què s'han sentit insegurs, amb poca autoestima... i com l'actitud dels altres els ha ajudat, o no.

Presenteu-los la dinàmica: entre tots, reforçaran l'autoestima de cadascun dels nois i les noies del grup i els ajudaran a arribar a la clau perquè puguin obrir la gàbia i volar lluny.

Demaneu que, per ordre, enganxin, l'una al damunt de l'altra i sobre la cinta de doble cara, les targetes en què han escrit coses positives d'un membre del grup. Quan tothom hagi col·locat la seva targeta, la persona a què es referien les paraules enganxa la gàbia al capdamunt de tot, a tocar de la clau.

Repetiu la dinàmica amb la resta de persones fins que cadascú tingui la seva torre de mots i la gàbia a tocar de la clau que li permet sortir i envolar-se.

Convideu-los a comentar com s'han sentit llegint el que els companys pensaven d'ells, si han descobert alguna cosa de si mateixos que no coneixien, si han reflexionat sobre la seva visió d'altres persones...

L'ACTUACIÓ DELS MONITORS DEL LLEURE

Què fer si hi ha indicis d'abús sexual?

El més important és crear espais de confiança perquè l'infant pugui expressar-se. És possible que la comunicació sigui difícil. Cal donar comfort i paciència perquè reconstrueixi ponts i pugui acabar parlant.

També és molt important haver parlat amb normalitat del tema dels abusos sexuals. Les coses només existeixen si tenen nom, i mentre no se'n parla, segueixen existint el secret i la dinàmica de poder que perpetua l'abús sexual infantil.

Què fer quan un infant revela que ha patit abusos?

- **Cal creure'l.**
  La revelació és un moment molt important, i molt difícil. Per tant, l'infant ha de notar que la persona en qui ha confiat no posa en dubte la seva revelació.

- **Davant seu, no s'ha de mostrar ràbia ni enuig.**
  La persona abusadora ha fet sentir a l'infant o adolescent còmplice de la situació. Per tant, la nostra reacció ha de recaure directament en l'infant o adolescent: hem d'intentar mantenir la calma i donar-li seguretat.

- **S'han d'utilitzar paraules positives i recalcar que ha fet ben fet i que estem contents que ens tingui confiança.**

- **No s'ha de preguntar què li han fet.**
  És millor preguntar-li com se sent.

- **No s'han de prometre coses que no es poden complir.**
  Cal fer saber als infants i joves que se'ls ajudarà a buscar ajuda i que serem al seu costat, si ho necessiten.

- **Comunicar-ho a les autoritats competents.**
  Tothom qui té coneixement o sospita d'un delicte té l'obligació de fer-ho saber a les autoritats competents. En cas d'abús sexual infantil, s'ha de comunicar a la DGAIA (telèfon d'Infància Respon: 116 111) o a la Fiscalia de Menors (telèfon: 93 554 91 00).

ADRECES I TELÈFONS D'INTERÈS

Fundació Vicki Bernadet
C. Taquígraf Martí, 30, baixos
08028 Barcelona
93 318 97 69
www.fbernadet.org

Unitat Funcional d'Abusos a Menors (UFAM)
Hospital Sant Joan de Déu
Pg. Sant Joan de Déu, 2
08950 Esplugues de Llobregat
93 253 21 31

Unitat de Pediatria Social
Hospital Germans Trias i Pujol (Can Ruti)
Cra. Canyet, s/n
08916 Badalona
93 218 68 64

Associació Catalana per la Infància Maltractada (ACIM)
C. Pere Vergés, 1, 10a planta, despatxos 2 i 3
08020 Barcelona
93 511 44 16
www.acim.cat

Fiscalia de Menors
Gran via de les Corts Catalanes, 111, edifici F
08075 Barcelona
93 554 91 00

Mossos d'Esquadra
112

Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte
Gran via de les Corts Catalanes, 111, edifici P, 5a planta
(Atenció al públic: Gran via de les Corts Catalanes, 111, edifici I, 13a planta)
08075 Barcelona
93 554 87 00 / 900 12 18 84

Pl. Josep Maria Lidón Corbí, 1
17001 Girona
972 94 25 67

C. Canyeret, s/n, planta baixa
25007 Lleida
973 72 55 05

Av. President Lluís Companys, 10, 4a planta
43005 Tarragona
977 92 01 08

C. Àngel, 6, 4a planta
Pl. Estudis, s/n
43500 Tortosa
977 44 80 88 / 977 51 02 83

Infància Respon
Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA)
116 111

R1 CONTE: *Les cortines d'aire* (Pàg. 1 i 2)

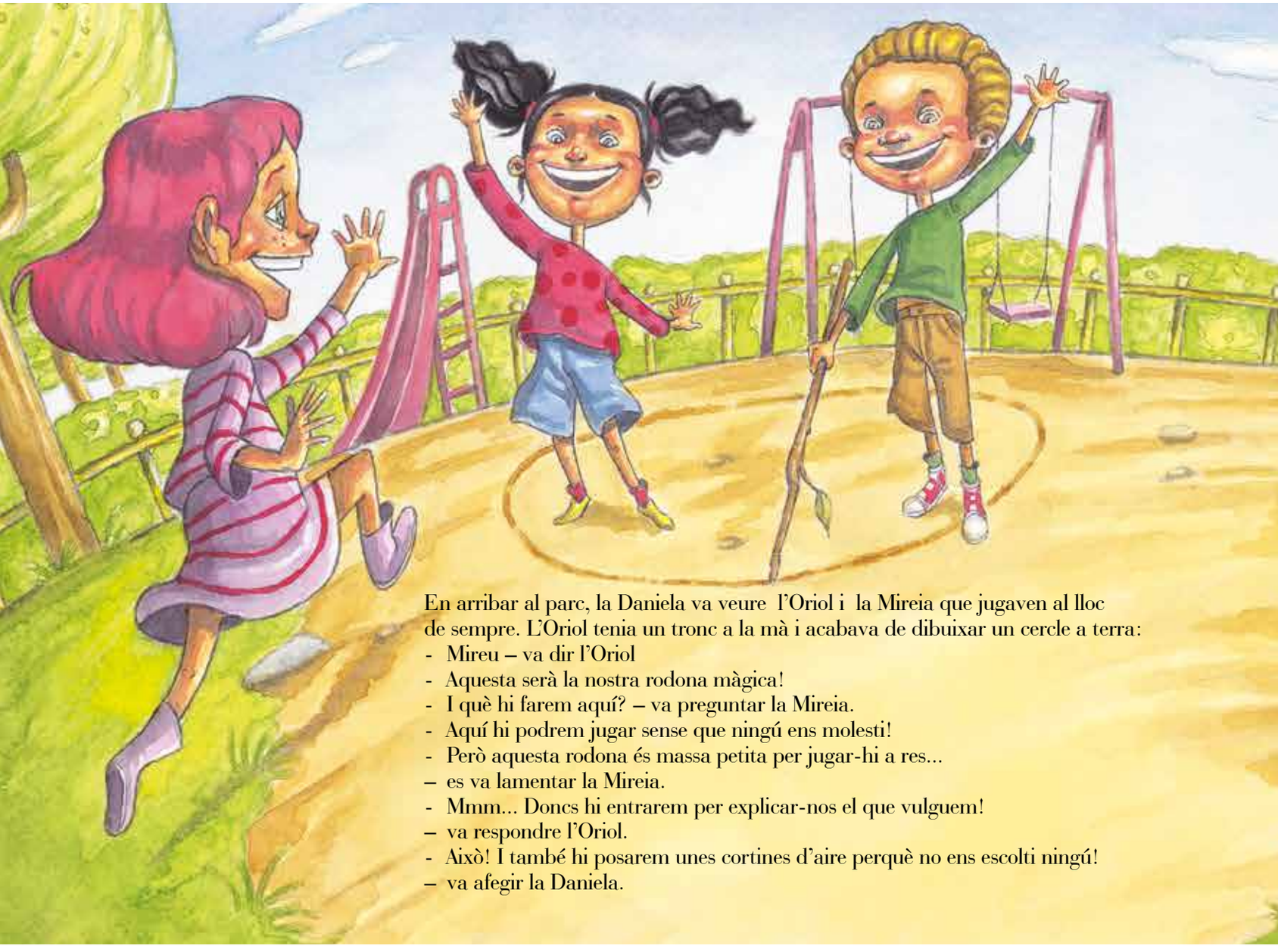

En arribar al parc, la Daniela va veure l'Oriol i la Mireia que jugaven al lloc de sempre. L'Oriol tenia un tronc a la mà i acabava de dibuixar un cercle a terra:

- Mireu – va dir l'Oriol
- Aquesta serà la nostra rodona màgica!
- I què hi farem aquí? – va preguntar la Mireia.
- Aquí hi podrem jugar sense que ningú ens molesti!
- Però aquesta rodona és massa petita per jugar-hi a res...

– es va lamentar la Mireia.

- Mmm... Doncs hi entrarem per explicar-nos el que vulguem!

– va respondre l'Oriol.

- Això! I també hi posarem unes cortines d'aire perquè no ens escolti ningú!

– va afegir la Daniela.

Per comprendre la història

- On juguen la Daniela, l'Oriol i la Mireia?
- Per què serveix la "rodona màgica" que l'Oriol ha dibuixat a terra?
- S'ho podran explicar tot dins "les cortines d'aire"? També els secrets?

R1 CONTE: *Les cortines d'aire* (Pàg. 3 i 4)

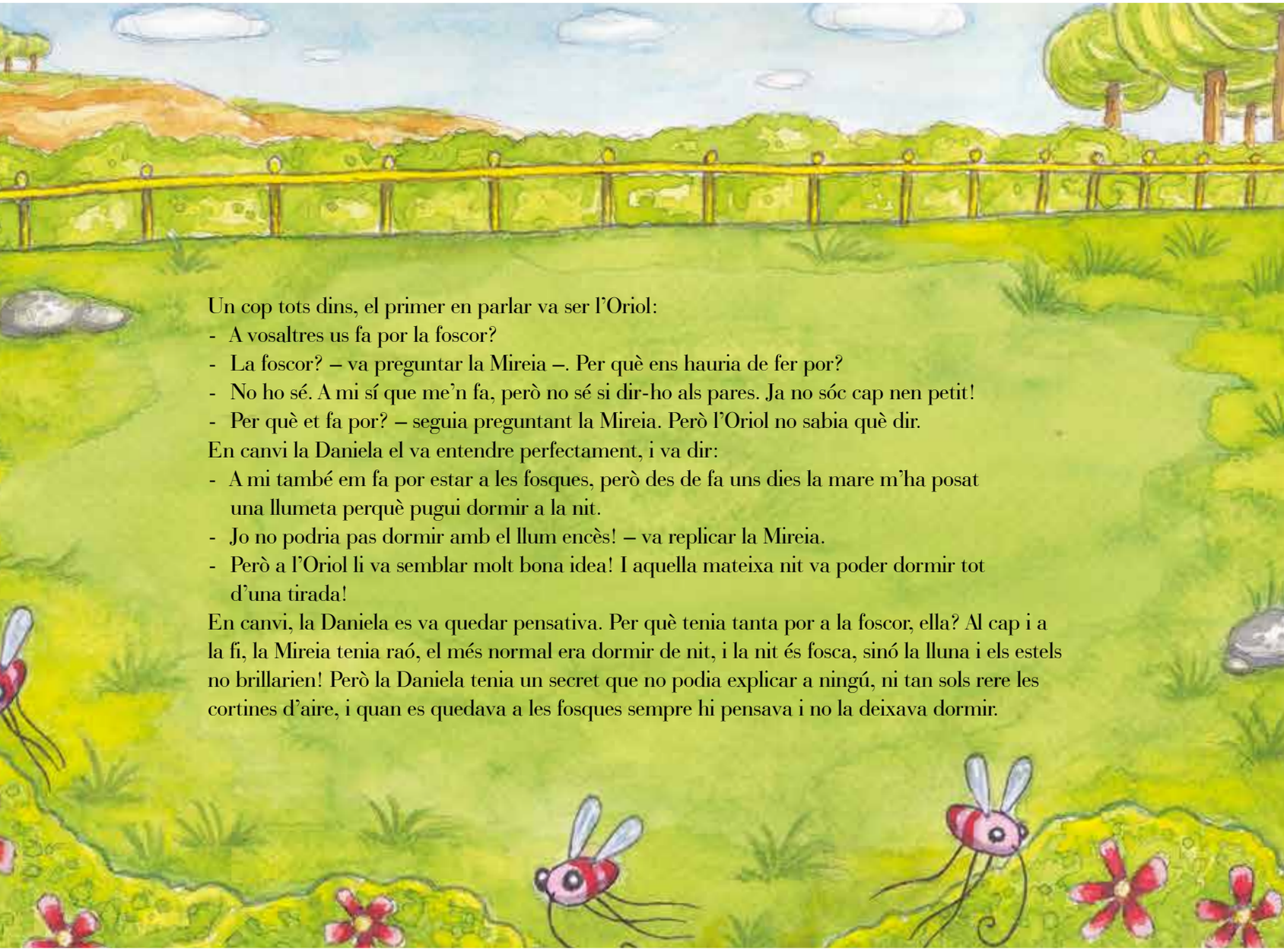

Un cop tots dins, el primer en parlar va ser l'Oriol:
- A vosaltres us fa por la foscor?
- La foscor? – va preguntar la Mireia –. Per què ens hauria de fer por?
- No ho sé. A mi sí que me'n fa, però no sé si dir-ho als pares. Ja no sóc cap nen petit!
- Per què et fa por? – seguia preguntant la Mireia. Però l'Oriol no sabia què dir.

En canvi la Daniela el va entendre perfectament, i va dir:
- A mi també em fa por estar a les fosques, però des de fa uns dies la mare m'ha posat una llumeta perquè pugui dormir a la nit.
- Jo no podria pas dormir amb el llum encès! – va replicar la Mireia.
- Però a l'Oriol li va semblar molt bona idea! I aquella mateixa nit va poder dormir tot d'una tirada!

En canvi, la Daniela es va quedar pensativa. Per què tenia tanta por a la foscor, ella? Al cap i a la fi, la Mireia tenia raó, el més normal era dormir de nit, i la nit és fosca, sinó la lluna i els estels no brillarien! Però la Daniela tenia un secret que no podia explicar a ningú, ni tan sols rere les cortines d'aire, i quan es quedava a les fosques sempre hi pensava i no la deixava dormir.

Per comprendre la història

- La Daniela té molta por a la foscor. Per què?
- Els seus amics en tenen?
- I tu en tens?

R1 CONTE: *Les cortines d'aire* (Pàg. 5 i 6)

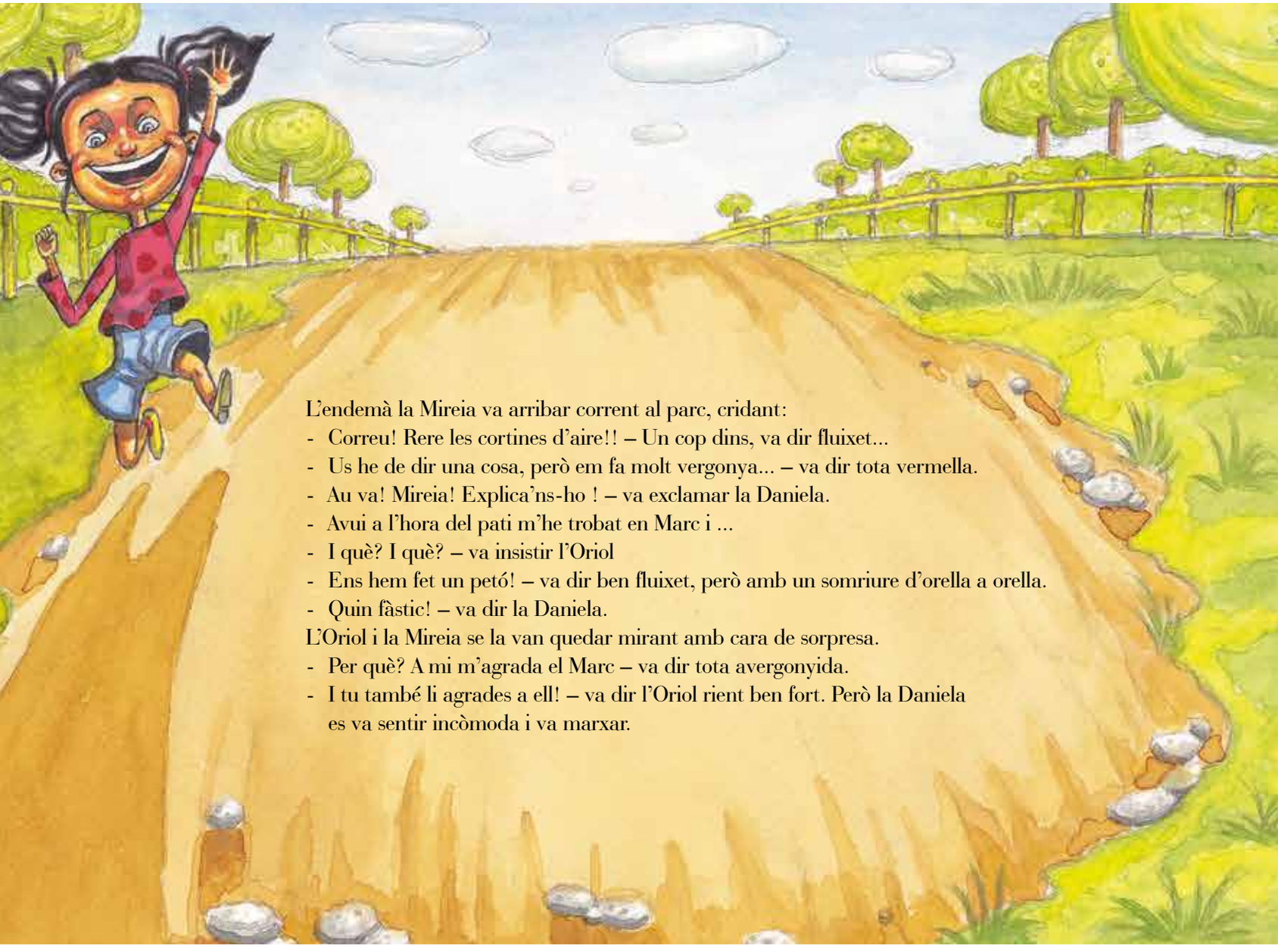

L'endemà la Mireia va arribar corrent al parc, cridant:
- Correu! Rere les cortines d'aire!! – Un cop dins, va dir fluixet...
- Us he de dir una cosa, però em fa molt vergonya... – va dir tota vermella.
- Au va! Mireia! Explica'ns-ho ! – va exclamar la Daniela.
- Avui a l'hora del pati m'he trobat en Marc i ...
- I què? I què? – va insistir l'Oriol
- Ens hem fet un petó! – va dir ben fluixet, però amb un somriure d'orella a orella.
- Quin fàstic! – va dir la Daniela.

L'Oriol i la Mireia se la van quedar mirant amb cara de sorpresa.
- Per què? A mi m'agrada el Marc – va dir tota avergonyida.
- I tu també li agrades a ell! – va dir l'Oriol rient ben fort. Però la Daniela es va sentir incòmoda i va marxar.

Per comprendre la història

- L'endemà, la Mireia va arribar molt contenta. Per què?
- Què explica als seus amics dins "les cortines d'aire"?
- Com reacciona l'Oriol? I la Daniela?

R1 CONTE: *Les cortines d'aire* (Pàg. 7 i 8)

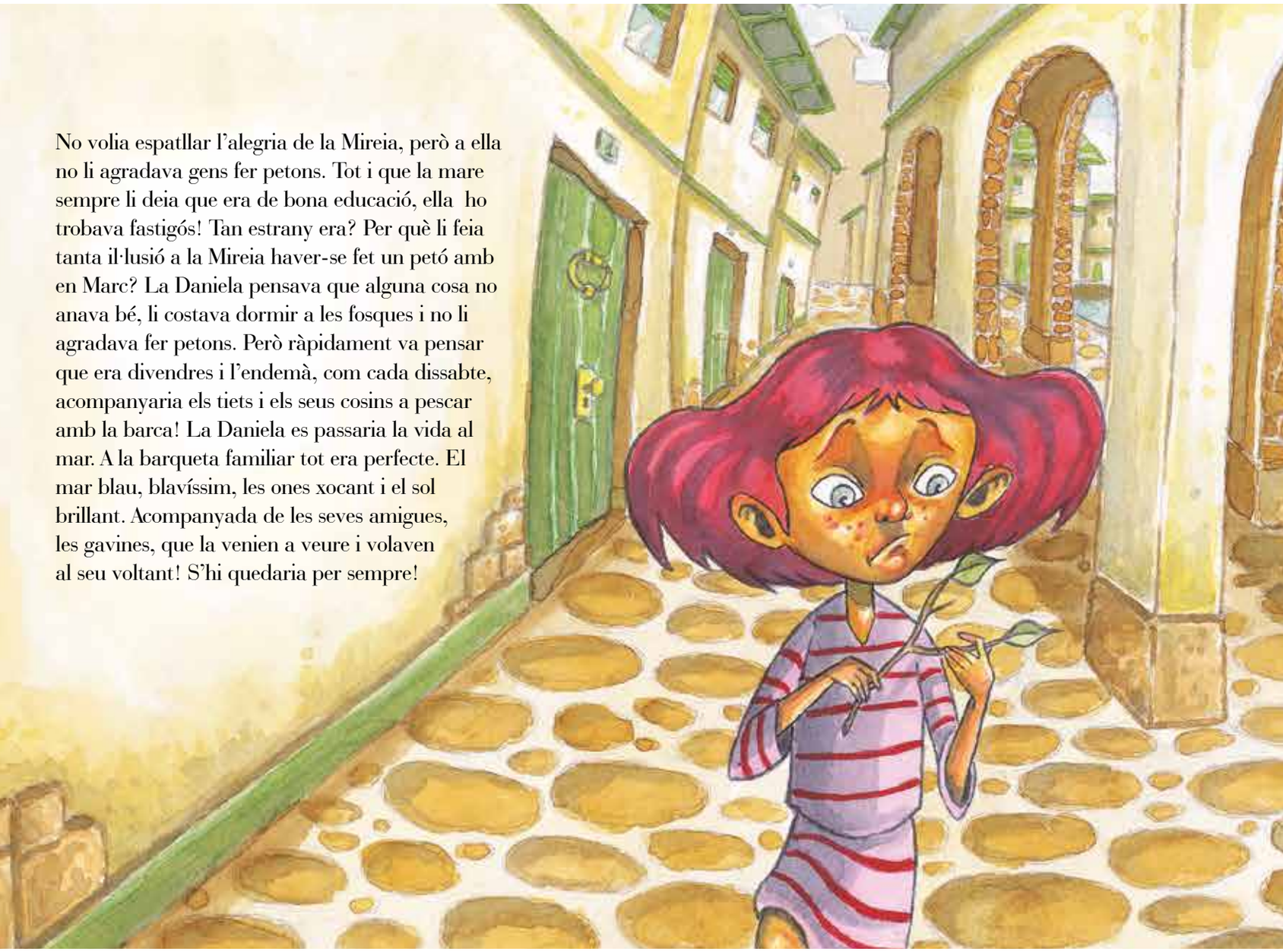

No volia espatllar l'alegria de la Mireia, però a ella no li agradava gens fer petons. Tot i que la mare sempre li deia que era de bona educació, ella ho trobava fastigós! Tan estrany era? Per què li feia tanta il·lusió a la Mireia haver-se fet un petó amb en Marc? La Daniela pensava que alguna cosa no anava bé, li costava dormir a les fosques i no li agradava fer petons. Però ràpidament va pensar que era divendres i l'endemà, com cada dissabte, acompanyaria els tiets i els seus cosins a pescar amb la barca! La Daniela es passaria la vida al mar. A la barqueta familiar tot era perfecte. El mar blau, blavíssim, les ones xocant i el sol brillant. Acompanyada de les seves amigues, les gavines, que la venien a veure i volaven al seu voltant! S'hi quedaria per sempre!

Per comprendre la història

- A la Mireia li agrada fer petons?
- I a la Daniela?
- L'endemà, la Daniela sortirà amb la família a pescar. Com se sent?

R1 CONTE: *Les cortines d'aire* (Pàg. 9 i 10)

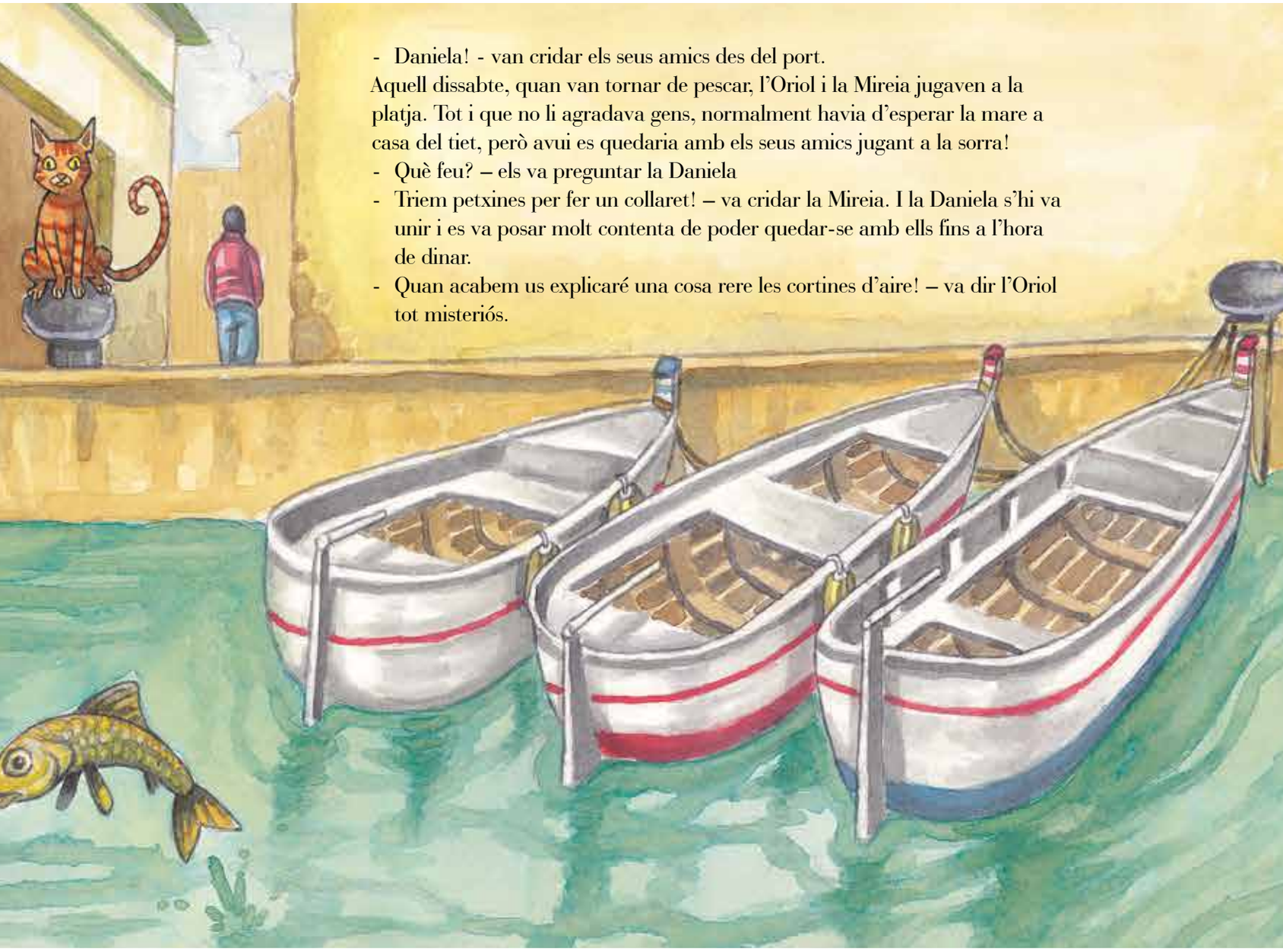

- Daniela! - van cridar els seus amics des del port.

Aquell dissabte, quan van tornar de pescar, l'Oriol i la Mireia jugaven a la platja. Tot i que no li agradava gens, normalment havia d'esperar la mare a casa del tiet, però avui es quedaria amb els seus amics jugant a la sorra!

- Què feu? – els va preguntar la Daniela
- Triem petxines per fer un collaret! – va cridar la Mireia. I la Daniela s'hi va unir i es va posar molt contenta de poder quedar-se amb ells fins a l'hora de dinar.
- Quan acabem us explicaré una cosa rere les cortines d'aire! – va dir l'Oriol tot misteriós.

Per comprendre la història

- Qui hi havia a la platja quan la Daniela va tornar de pescar?
- Què hi feien, a la platja, l'Oriol i la Mireia?
- Què va proposar l'Oriol a les seves amigues?

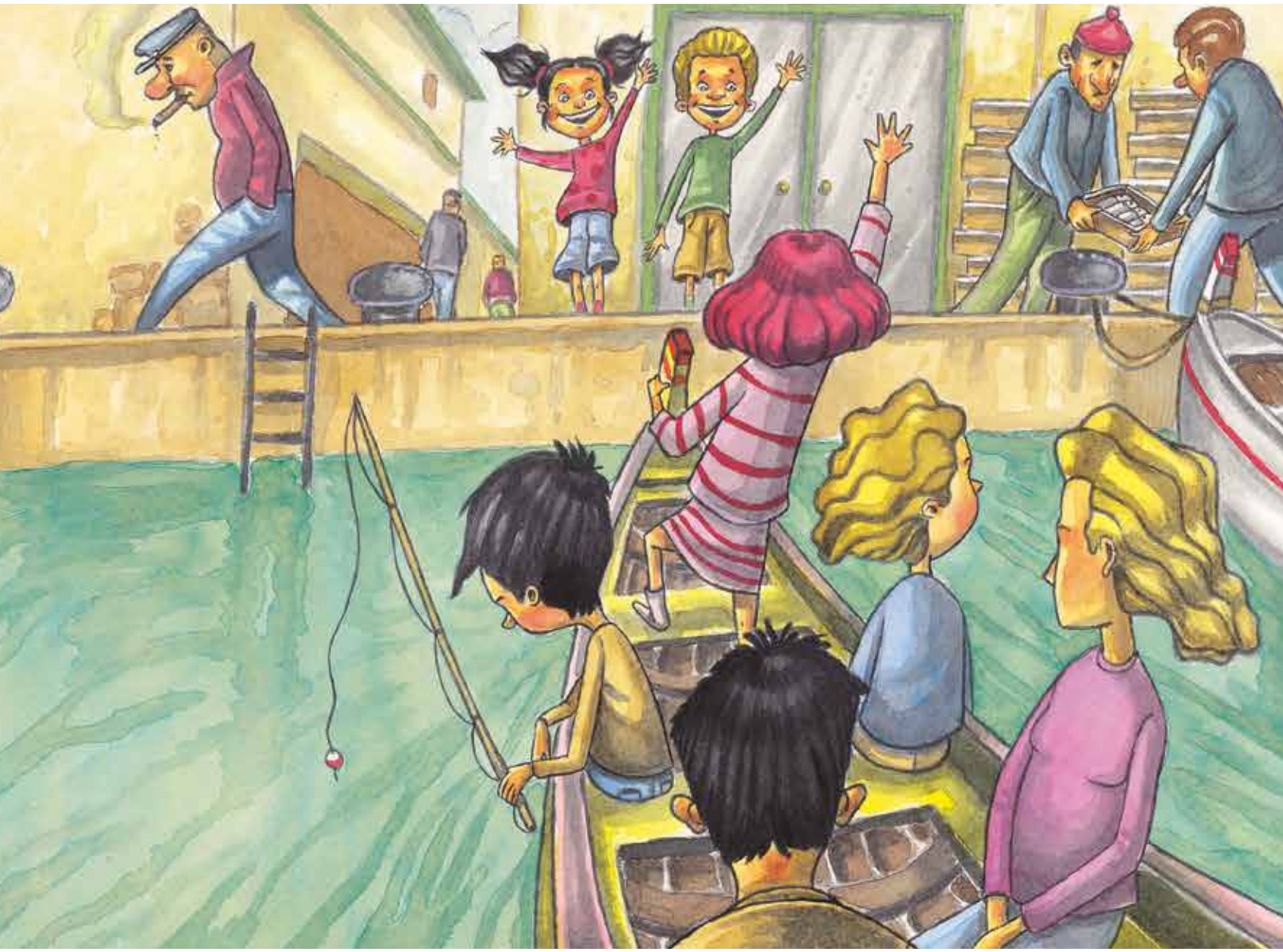

R1 CONTE: *Les cortines d'aire* (Pàg. 11 i 12)

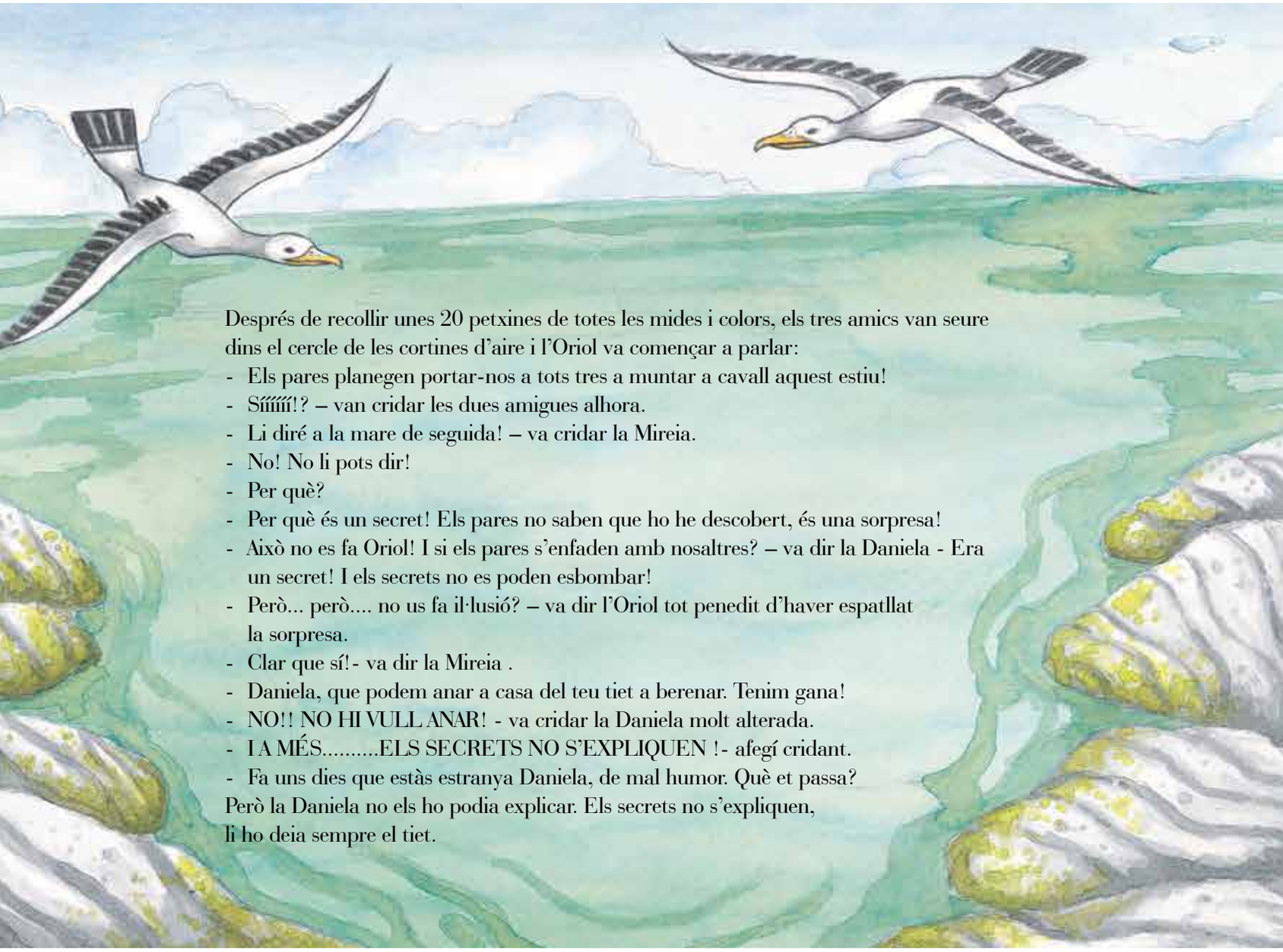

Després de recollir unes 20 petxines de totes les mides i colors, els tres amics van seure dins el cercle de les cortines d'aire i l'Oriol va començar a parlar:

- Els pares planegen portar-nos a tots tres a muntar a cavall aquest estiu!
- Síííííí!? – van cridar les dues amigues alhora.
- Li diré a la mare de seguida! – va cridar la Mireia.
- No! No li pots dir!
- Per què?
- Per què és un secret! Els pares no saben que ho he descobert, és una sorpresa!
- Això no es fa Oriol! I si els pares s'enfaden amb nosaltres? – va dir la Daniela - Era un secret! I els secrets no es poden esbombar!
- Però... però.... no us fa il·lusió? – va dir l'Oriol tot penedit d'haver espatllat la sorpresa.
- Clar que sí!- va dir la Mireia .
- Daniela, que podem anar a casa del teu tiet a berenar. Tenim gana!
- NO!! NO HI VULL ANAR! - va cridar la Daniela molt alterada.
- I A MÉS.....ELS SECRETS NO S'EXPLIQUEN !- afegí cridant.
- Fa uns dies que estàs estranya Daniela, de mal humor. Què et passa?

Però la Daniela no els ho podia explicar. Els secrets no s'expliquen, li ho deia sempre el tiet.

Per comprendre la història

- A la Daniela li agrada la idea d'anar a casa del tiet a berenar?
- La Daniela pensa que cal explicar els secrets o que és millor no fer-ho?
- Qui li diu sempre que els secrets no s'expliquen?

R1 CONTE: *Les cortines d'aire* (Pàg. 13 i 14)

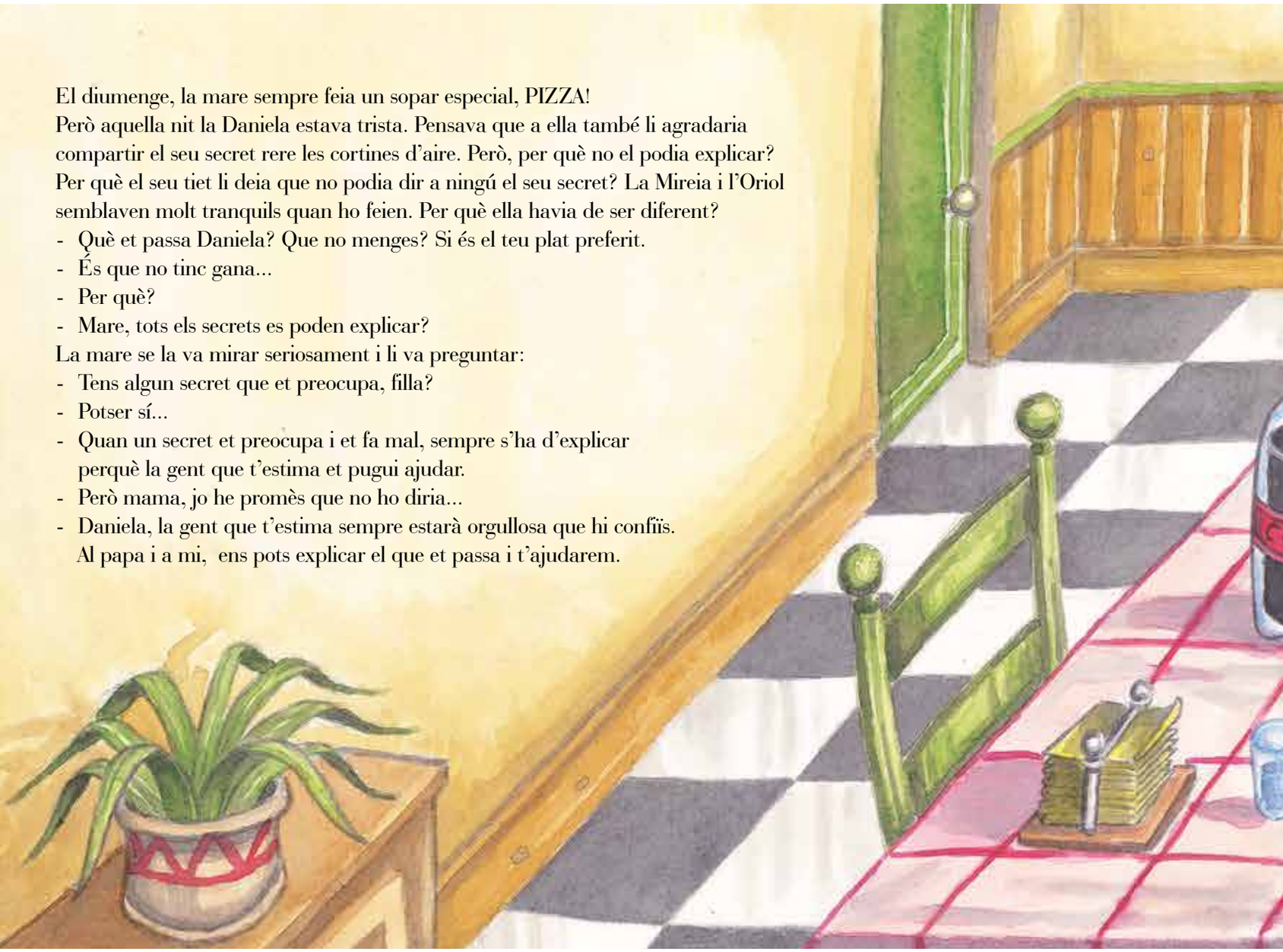

El diumenge, la mare sempre feia un sopar especial, PIZZA!
Però aquella nit la Daniela estava trista. Pensava que a ella també li agradaria compartir el seu secret rere les cortines d'aire. Però, per què no el podia explicar? Per què el seu tiet li deia que no podia dir a ningú el seu secret? La Mireia i l'Oriol semblaven molt tranquils quan ho feien. Per què ella havia de ser diferent?

- Què et passa Daniela? Que no menges? Si és el teu plat preferit.
- És que no tinc gana...
- Per què?
- Mare, tots els secrets es poden explicar?

La mare se la va mirar seriosament i li va preguntar:

- Tens algun secret que et preocupa, filla?
- Potser sí...
- Quan un secret et preocupa i et fa mal, sempre s'ha d'explicar perquè la gent que t'estima et pugui ajudar.
- Però mama, jo he promès que no ho diria...
- Daniela, la gent que t'estima sempre estarà orgullosa que hi confiïs. Al papa i a mi, ens pots explicar el que et passa i t'ajudarem.

Per comprendre la història

- Tot i que la mare havia preparat pizza per sopar, la Daniela estava trista. Per què?
- Explica a la seva mare què la preocupa? La mare l'escolta? Vol ajudar-la?
- Per què cal explicar els secrets que fan mal?

R1 CONTE: *Les cortines d'aire* (Pàg. 15 i 16)

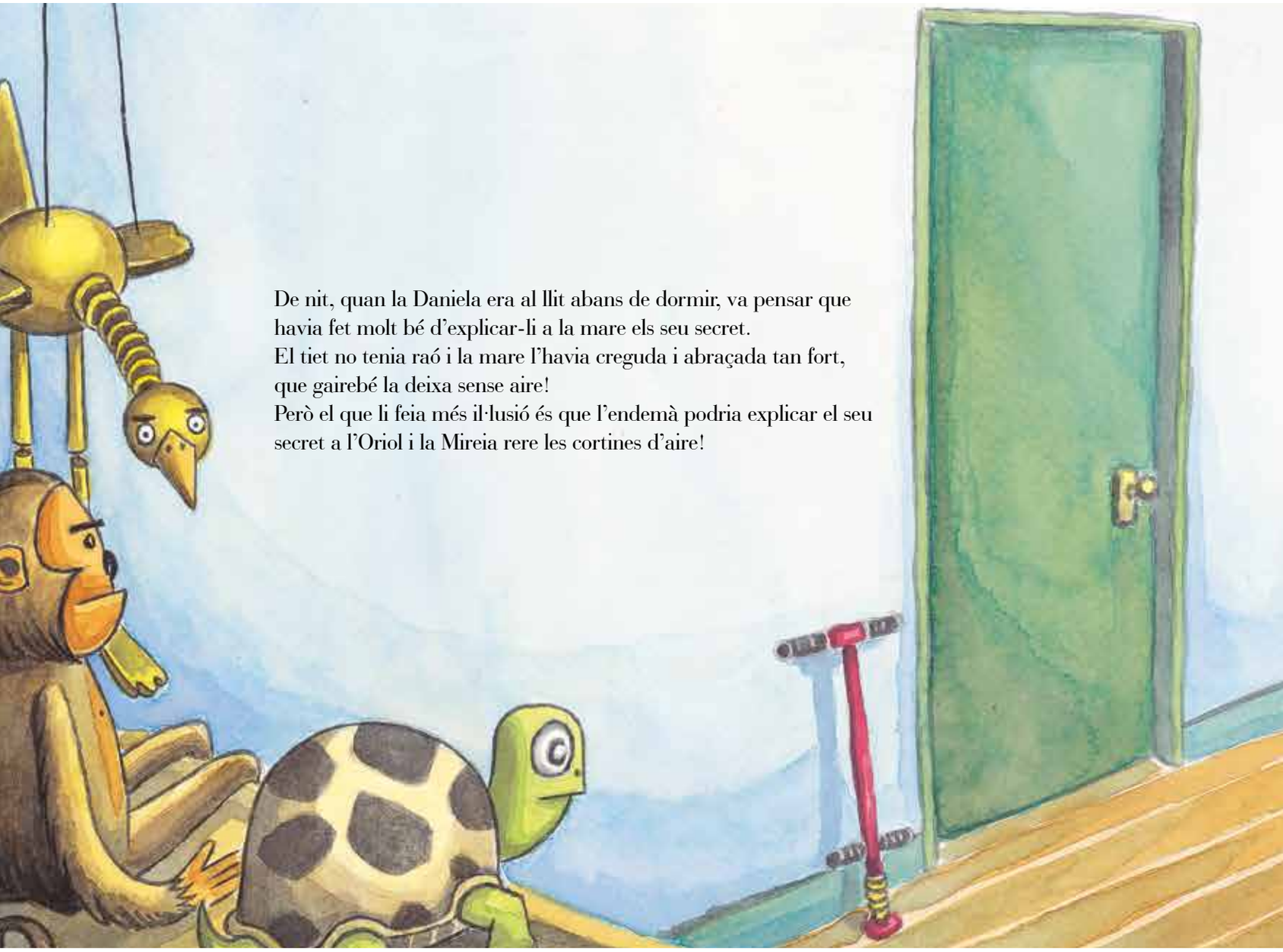

Per comprendre la història

- La Daniela creu que ha fet bé o malament d'haver explicat el secret?
- El tiet tenia raó?
- Amb qui compartirà demà el seu secret? On ho farà?

RECURSOS

R1 CONTE: *Les cortines d'aire* (Pàg. 17 i 18)

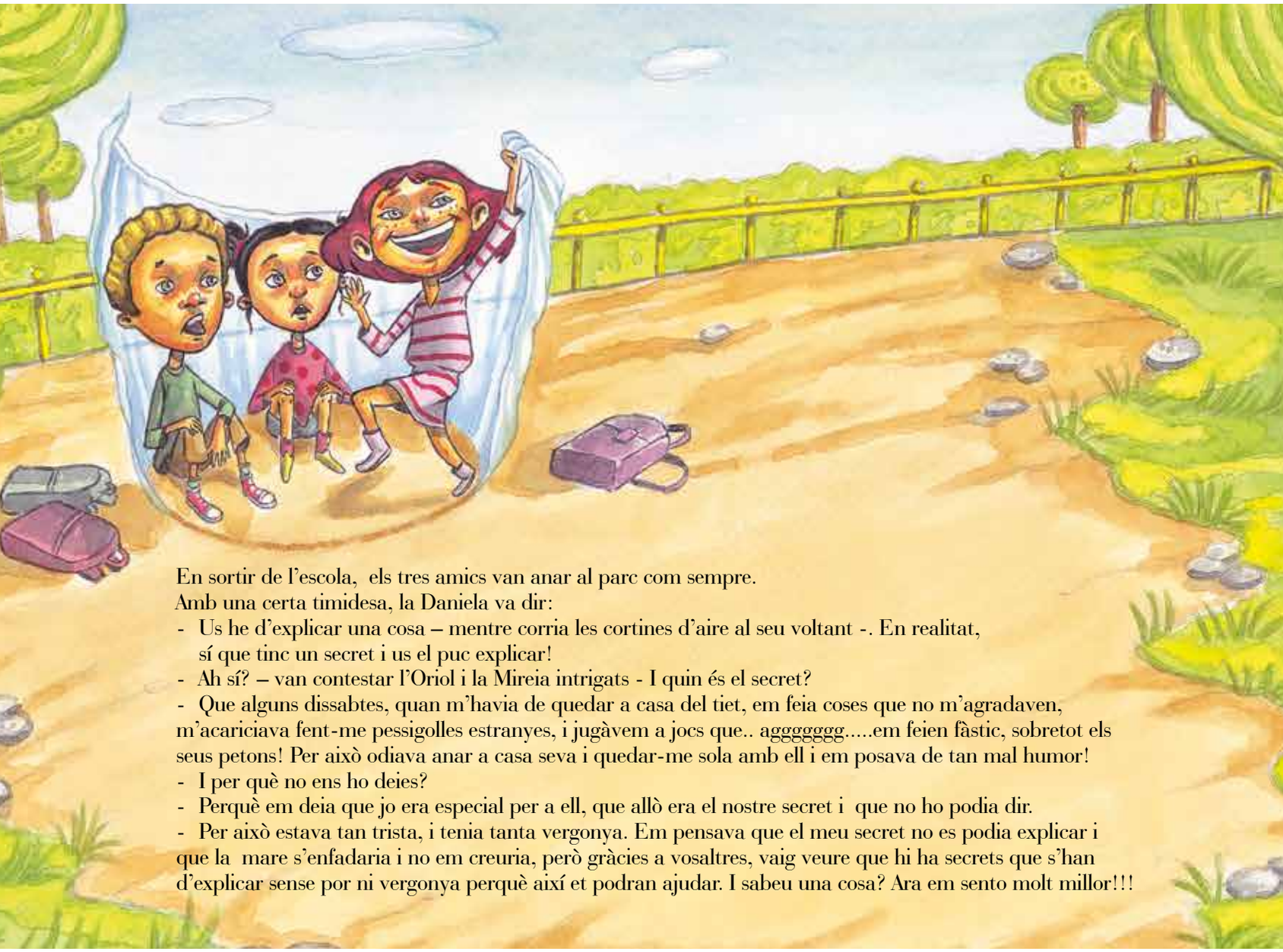

En sortir de l'escola, els tres amics van anar al parc com sempre.
Amb una certa timidesa, la Daniela va dir:
- Us he d'explicar una cosa – mentre corria les cortines d'aire al seu voltant -. En realitat, sí que tinc un secret i us el puc explicar!
- Ah sí? – van contestar l'Oriol i la Mireia intrigats - I quin és el secret?
- Que alguns dissabtes, quan m'havia de quedar a casa del tiet, em feia coses que no m'agradaven, m'acariciava fent-me pessigolles estranyes, i jugàvem a jocs que.. aggggggg.....em feien fàstic, sobretot els seus petons! Per això odiava anar a casa seva i quedar-me sola amb ell i em posava de tan mal humor!
- I per què no ens ho deies?
- Perquè em deia que jo era especial per a ell, que allò era el nostre secret i que no ho podia dir.
- Per això estava tan trista, i tenia tanta vergonya. Em pensava que el meu secret no es podia explicar i que la mare s'enfadaria i no em creuria, però gràcies a vosaltres, vaig veure que hi ha secrets que s'han d'explicar sense por ni vergonya perquè així et podran ajudar. I sabeu una cosa? Ara em sento molt millor!!!

Per comprendre la història

- Quin és el secret que la Mireia explica als seus amics? Com se sent la Daniela en compartir-lo?
- Per què no els ho havia explicat abans?
- Si tinguessis un secret dolent, a qui l'hi explicaries?

R1 CONTE: *Les cortines d'aire* (Pàg. 19 i 20)

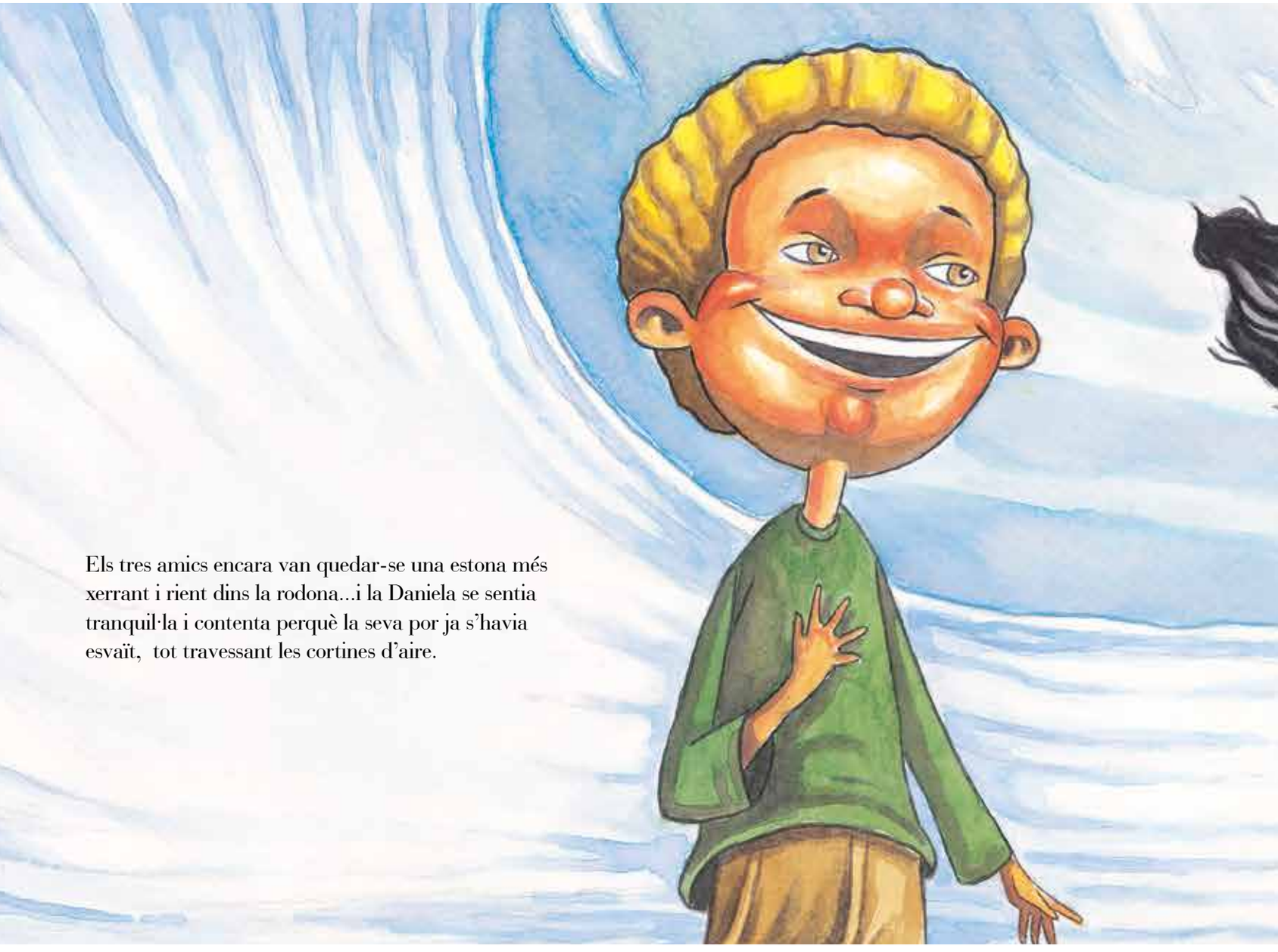

Els tres amics encara van quedar-se una estona més xerrant i rient dins la rodona...i la Daniela se sentia tranquil·la i contenta perquè la seva por ja s'havia esvaït, tot travessant les cortines d'aire.

Per comprendre la història

- Com se senten els tres amics en acabar el conte?
- La por s'ha esvaït?
- "Les cortines d'aire" els han ajudat?

CONFIO EN TU!

- Dibuixa una persona en qui confiïs i escriu-ne el nom.

.....

- Respon i marca les caselles.

Hi confio perquè...

- ☐ *em cuida.*
- ☐ *m'escolta.*
- ☐ *em fa sentir bé.*
- ☐ *juga amb mi.*
- ☐ *em protegeix.*
- ☐ *em defensa.*
- ☐ *em fa riure.*

R3 EM PODEN DONAR UN COP DE MÀ!

- Escriu el nom de cinc persones de confiança que et puguin ajudar si mai tens un problema. Com a mínim, tres han de ser adults.
- Explica als companys qui i com són.

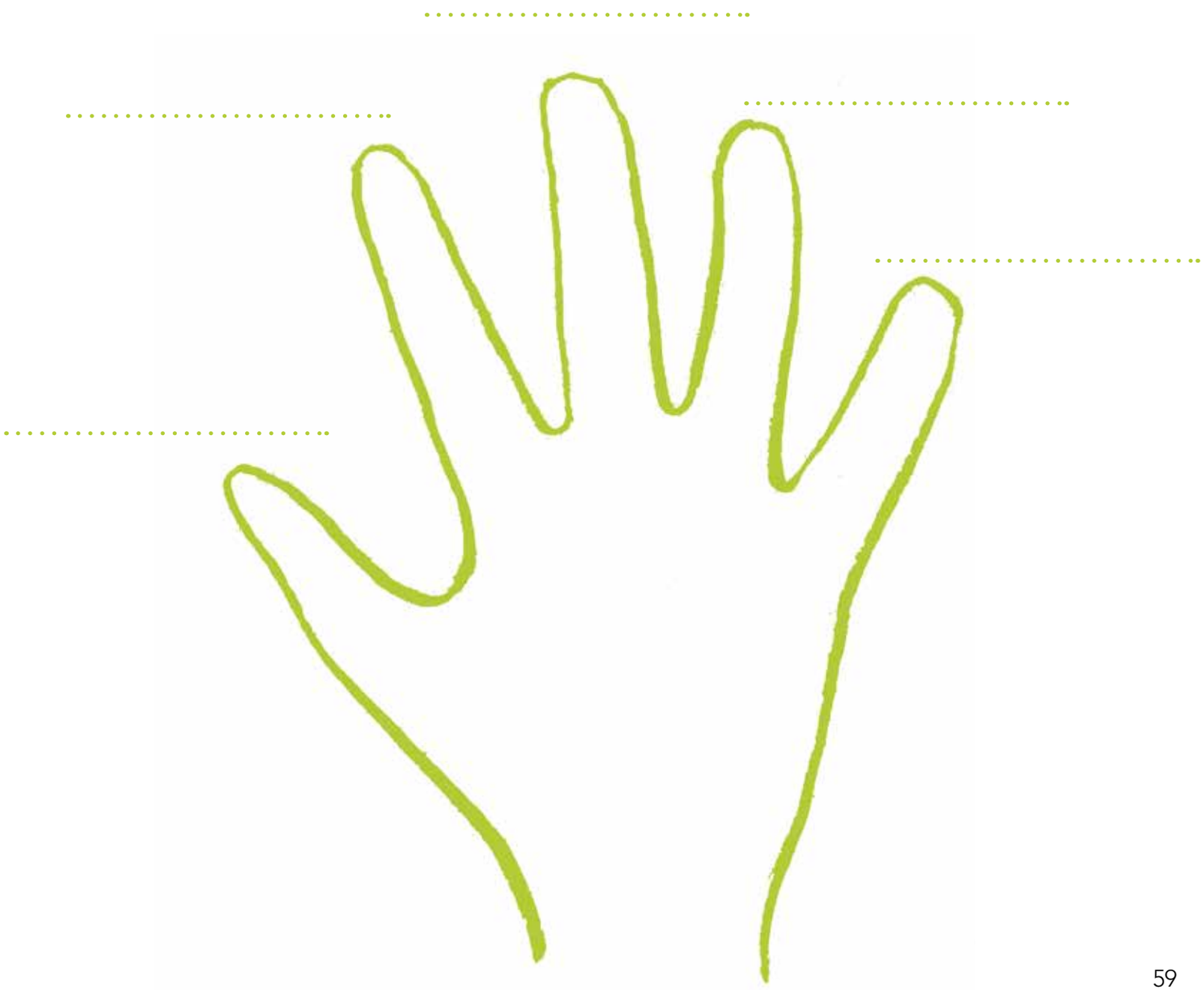

CREEM UN CÒMIC

- Títol: .....

- Equip d'autors: .....

.....

.....

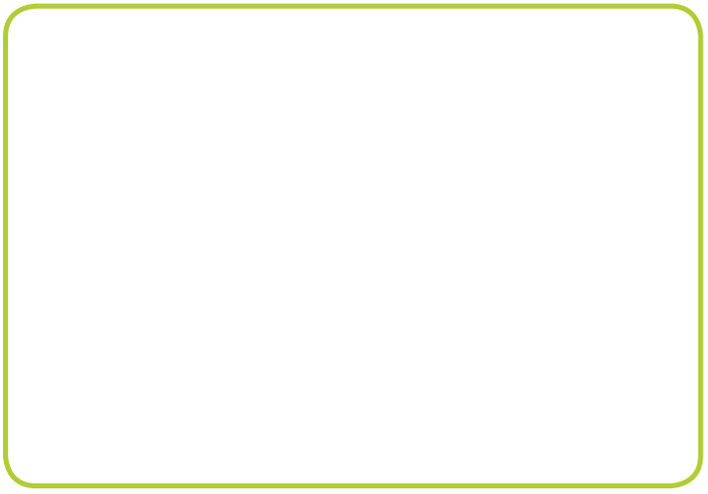
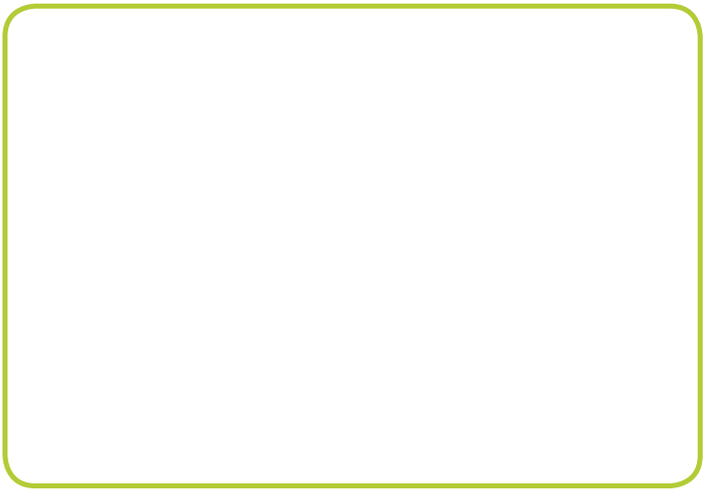
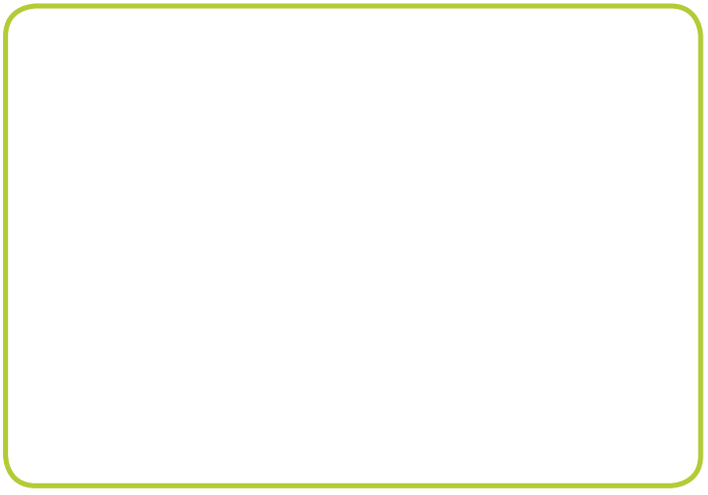
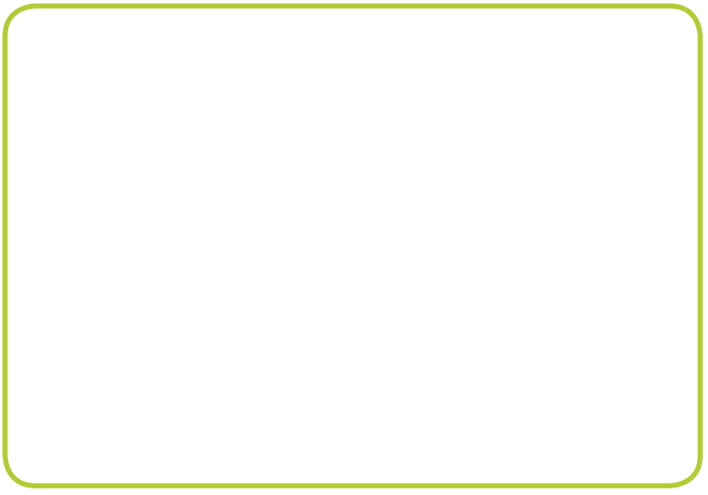

ANALITZEM CASOS

- Solució al **cas 1**

- Solució al **cas 2**

- Solució al **cas 3**

- Solució al **cas 4**

- Tots tenim dret a tenir un horitzó ple d'esperança. Pensa en un company que creguis que necessita ajuda i dona-li un cop de mà. Com penses ajudar-lo?

.....

.....

.....

.....

R6 FEM UN VIDEOFÒRUM

LAS VIDAS DE GRACE

FITXA TÈCNICA

Títol original: *Short Term 12*
Direcció: Destin Cretton
Guió: Destin Cretton
Fotografia: Brett Pawlak
Música: Joel P. West
Productora: Cinedigm, Animal Kingdom, Traction Media
Any: 2013
Durada: 96 min.
País: EUA
Gènere: Drama social

INTÈRPRETS

Brie Larson (Grace)
John Gallagher Jr. (Mason)
Stephanie Beatriz (Jessica)
Alex Calloway (Sammy)
Kaitlyn Dever (Jayden)
Kevin Hernández (Luis)
Rami Malek (Nate)
Keith Stanfield (Marcus)
Frantz Turner (Jack)
Lydia Du Veaux (Kendra)

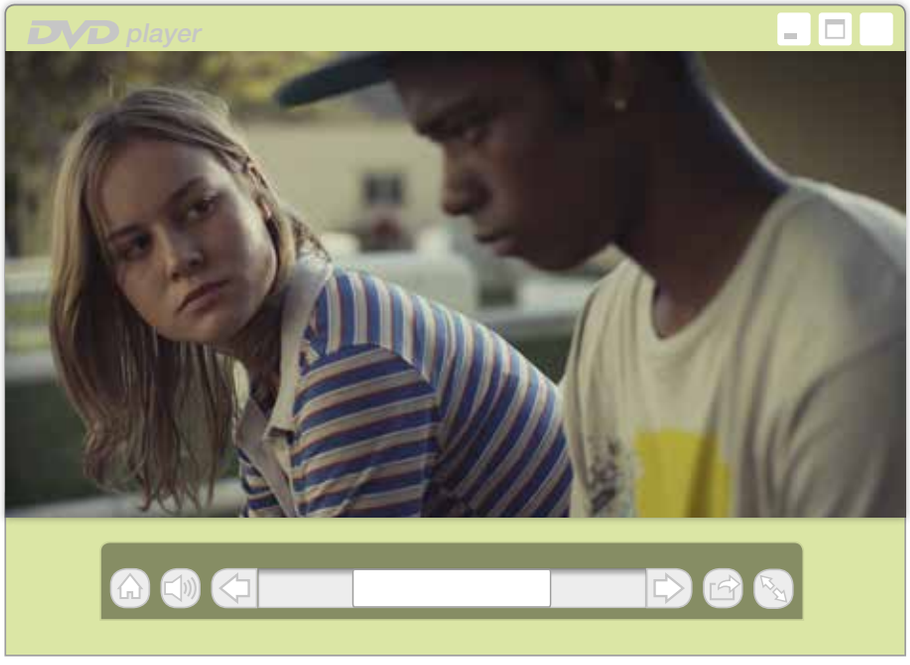

Argument

La Grace és una jove que treballa com a supervisora a Short Term 12, un centre d'acollida per a adolescents en situació de risc. Li encanta la seva feina i està compromesa amb els nois. Però el seu passat conflictiu l'omple d'angoixa. Quan la Jayden, una noia intel·ligent i eixerida, arriba al centre, la Grace s'adona que no pot seguir obviant els problemes que arrossega des que era una nena.

R7 AFICIONS QUE ENS UNEIXEN

1 Recorda aquestes escenes: la Grace i la Jayden connecten a través del dibuix, mentre que en Mason i en Marcus ho fan a través de la música.

Quines són les teves aficions? De quina manera t'ajuden a connectar amb altres persones?

.....

.....

Creus que la Grace i en Mason són persones empàtiques? En què ho demostren?

.....

.....

2 Uneix amb fletxes aquestes paraules i les seves definicions.

EMPATIA	Amor a un mateix.
CONFIANÇA	Actitud de protecció i apertura envers persones desemparades.
ABÚS	Sentiment que proporciona una persona disposada a ajudar-nos.
ACOLLIDA	Acció de fer un mal ús, un ús excessiu. Aprofitar-se d'alguna cosa o d'algú.
PODER	Actitud de posar-nos en el lloc d'una altra persona.
AUTOESTIMA	Domini que hom té sobre algú o sobre alguna cosa.

3 Imagina que tens un problema i necessites ajuda. Recorda que disposes de molts recursos expressius per comunicar les teves preocupacions. La Jayden, a la pel·lícula, escriu un conte com a crit d'ajuda i en Marcus composa un rap. Com ho faries tu?